

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Сновської міської ради
(23 сесія 7 скликання)
від 26 липня 2018 р. № 1-23/VII

Міський голова

_____ Медведьов О.О.

Статут

Сновської

об'єднаної

територіальної

громади

2018

Зміст		Сторінки
Розділ I	Загальні положення	5
Стаття 1	Правова природа Статуту	
Стаття 2	Загальна характеристика територіальної громади	
Стаття 3	Територія Сновської міської ради	
Стаття 4	Адміністративно-територіальний устрій Сновської міської ради	
Стаття 5	Офіційна символіка Сновської міської ради	
Стаття 6	Почесні звання та відзнаки	
Розділ II	Система місцевого самоврядування	6
Стаття 7	Організація та функціонування місцевого самоврядування територіальної громади	
Стаття 8	Територіальна громада Сновської міської ради	
Стаття 9	Основні засади діяльності територіальної громади	
Стаття 10	Відкритість та прозорість у діяльності органів місцевого самоврядування	
Стаття 11	Акти органів та посадових осіб місцевого самоврядування	
Стаття 12	Тлумачення актів органів місцевого самоврядування	
Стаття 13	Підзвітність та підконтрольність органів та посадових осіб місцевого самоврядування громаді	
Стаття 14	Відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування	
Стаття 15	Етика поведінки службовців місцевого самоврядування	
Стаття 16	Етика поведінки депутатів міської ради	
Стаття 17	Подолання конфлікту інтересів	
Розділ III	Участь членів територіальної громади Сновської міської ради у здійсненні місцевого самоврядування	13
Стаття 18	Форми участі членів територіальної громади у місцевому самоврядуванні	
Стаття 19	Місцевий референдум	
Стаття 20	Місцеві вибори	
Стаття 21	Участь членів територіальної громади у місцевому самоврядуванні через створення і діяльність органів самоорганізації населення	
Стаття 22	Консультативне опитування членів територіальної громади	
Стаття 23	Загальні збори (конференції) членів територіальної громади за місцем проживання	
Стаття 24	Місцеві ініціативи	
Стаття 25	Громадські слухання	
Стаття 26	Громадська експертиза	
Стаття 27	Звернення громадян до органів та посадових осіб місцевого самоврядування	
Стаття 28	Електронна форма участі у місцевому самоврядуванні	
Стаття 29	Порядок проведення масових вуличних заходів	
Стаття 30	Участь членів територіальної громади у роботі колегіальних органів місцевого самоврядування	
Стаття 31	Особиста участь членів територіальної громади в обговоренні питань місцевого життя	

Стаття 32	Інші форми участі членів територіальної громади у здійсненні місцевого самоврядування	
Розділ IV	Органи та посадові особи місцевого самоврядування	24
Стаття 33	Сновська міська рада – представницький орган місцевого самоврядування	
Стаття 34	Депутат Сновської міської ради	
Стаття 35	Постійні комісії Сновської міської ради	
Стаття 36	Сновський міський голова	
Стаття 37	Виконавчі органи Сновської міської ради	
Стаття 38	Виконавчий комітет Сновської міської ради	
Стаття 39	Староста	
Стаття 40	Органи самоорганізації населення	
Розділ V	Сталий розвиток територіальної громади	26
Стаття 41	Принципи сталого розвитку територіальної громади	
Стаття 42	Система сталого розвитку територіальної громади	
Стаття 43	Генеральний план розвитку	
Стаття 44	Стратегія розвитку територіальної громади	
Стаття 45	Програми соціально-економічного розвитку та культурного розвитку територіальної громади та інші програми розвитку	
Стаття 46	Механізми виявлення та розв'язання пріоритетних соціальних проблем	
Стаття 47	Кадрове забезпечення сталого розвитку	
Розділ VI	Матеріально-фінансова основа місцевого самоврядування	30
Стаття 48	Загальні засади	
Стаття 49	Матеріальна основа територіальної громади Сновської міської ради	
Стаття 50	Земля територіальної громади Сновської міської ради	
Стаття 51	Комунальні підприємства	
Стаття 52	Управління об'єктами права комунальної власності	
Стаття 53	Захист прав комунальної власності	
Стаття 54	Фінансова основа територіальної громади Сновської міської ради	
Стаття 55	Бюджетна політика територіальної громади	
Стаття 56	Місцеві податки та збори	
Стаття 57	Місцеві запозичення	
Розділ VII	Відкритість та прозорість у діяльності органів та посадових осіб місцевого самоврядування	33
Стаття 58	Загальні засади	
Стаття 59	Офіційний веб-портал Сновської міської ради	
Розділ VIII	Відносини територіальної громади, її органів та посадових осіб з органами державної влади, підприємствами, установами та організаціями	34
Стаття 60	Взаємовідносини територіальної громади з державою	
Стаття 61	Взаємовідносини Сновської територіальної громади з іншими територіальними громадами	

Стаття 62	Взаємовідносини органів місцевого самоврядування з іншими органами публічної влади на території громади	
Стаття 63	Захист прав та законних інтересів громади органами місцевого самоврядування у взаємовідносинах з іншими органами публічної влади на території громади	
Стаття 64	Участь органу місцевого самоврядування у добровільних об'єднаннях органів місцевого самоврядування	
Стаття 65	Взаємовідносини органу місцевого самоврядування з підприємствами, установами та організаціями комунальної власності	
Стаття 66	Взаємовідносини органу місцевого самоврядування із суб'єктами власності, яка не є комунальною	
Стаття 67	Взаємовідносини Сновської громади із особами, які не є її членами	
Стаття 68	Підтримка благодійництва, меценатства та спонсорства в громаді	
Стаття 69	Сприяння розвитку підприємництва в громаді	
Стаття 70	Залучення капіталу та інвестицій	
Розділ IX	Відповідальність органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб. Контроль територіальної громади за діяльністю органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб.	42
Стаття 71	Підстави та форми відповідальності органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб.	
Стаття 72	Форми громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб.	
Розділ X	Заклучні положення	43
Стаття 73	Порядок прийняття та реєстрації Статуту	
Стаття 74	Порядок внесення змін та доповнень до Статуту	
Стаття 75	Тлумачення норм Статуту	
Стаття 76	Контроль за виконанням Статуту	

РОЗДІЛ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Правова природа Статуту.

1. Статут є основним нормативно-правовим актом Сновської територіальної громади, який приймається Сновською міською радою від імені та в інтересах територіальної громади на основі Конституції України та Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» з метою врахування історичних, національно-культурних, соціально-економічних та інших особливостей здійснення місцевого самоврядування в громаді.
2. Акти органів і посадових осіб місцевого самоврядування в Сновській громаді повинні видаватись на основі положень цього Статуту та не суперечити їм.

Стаття 2. Загальна характеристика територіальної громади

1. Сновська територіальна громада (далі по тексту – територіальна громада) утворена шляхом добровільного об'єднання територіальних громад згідно Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад».
2. Рішення про утворення територіальної громади прийнято 27 вересня 2016 року № 1-14/VII. Повноваження територіальної громади розпочалися з першої установчої сесії 11 січня 2017 року.
3. Адміністративним центром територіальної громади є місто Сновськ.
4. Жителям всіх населених пунктів громади мають бути забезпечені максимально зручні умови для відвідування адміністративного центру громади.

Стаття 3. Територія Сновської міської ради

1. Територія громади згідно з адміністративно-територіальним устроєм України охоплює весь Сновський район Чернігівської області.
2. Територія Сновської об'єднаної міської громади є нерозривною, її межі визначаються по зовнішніх межах юрисдикції рад територіальних громад, що об'єдналися.
3. Межі території громади не можуть бути змінені без згоди членів територіальної громади.

Стаття 4. Адміністративно-територіальний устрій Сновської міської ради

1. Зміна адміністративно-територіального устрою громади, меж та назв територіальних одиниць, що входять у громаду здійснюється за ініціативи територіальної громади, органами місцевого самоврядування у порядку, визначеному Конституцією України і законами України.

Стаття 5. Офіційна символіка Сновської міської ради

1. Офіційною символікою громади є її прапор та герб, положення, опис та порядок використання яких затверджується рішенням Сновської міської ради.
2. На будівлях, де розміщена рада, інші органи територіальної громади вивішується Державний Прапор України.
3. Окремі населені пункти громади не можуть мати власної офіційної символіки.

Стаття 6. Почесні звання та відзнаки

1. Фізичним особам, які мають видатні заслуги перед територіальною громадою та внесли вагомий вклад у її соціально-економічний, науковий, спортивний, культурний розвиток, за рішенням ради може бути присвоєно почесне звання «Почесний громадянин Сновської територіальної громади». Підстави та порядок присвоєння, права, пільги й обов'язки осіб, відзначених званням «Почесний громадянин Сновської територіальної громади», визначаються Положенням, яке затверджується рішенням ради.
2. Члени територіальної громади, працівники підприємств, установ та організацій, що досягли вагомих результатів у творчій, науковій, господарській та інших видах діяльності, можуть бути за рішенням міського голови відзначені Подякою та Почесною грамотою. Положення про Подяку та Почесну грамоту затверджуються рішенням ради.

3. Рада може засновувати відзнаки, якими нагороджуються жителі громади, інші громадяни України, іноземці, які мають значні заслуги перед територіальною громадою та внесли суттєвий внесок в соціально-економічний та культурний розвиток територіальної громади.
4. Розгляд питання про присвоєння почесного звання громадянина чи про відзначення Подякою та Почесною грамотою ініціюється виконавчим комітетом ради, її постійними комісіями, сільським старостою або членами громади у порядку місцевої ініціативи.
5. Особам, яким присвоєно звання «Почесний громадянин Сновської територіальної громади» вручаються відповідні відзнаки, зразки яких затверджуються радою.

РОЗДІЛ II. СИСТЕМА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Стаття 7. Організація та функціонування місцевого самоврядування територіальної громади

1. Місцеве самоврядування у Сновській громаді – це гарантоване державою право та реальна здатність територіальної громади самостійно вирішувати питання місцевого значення у межах Конституції України і законів України.
2. Місцеве самоврядування здійснюється територіальною громадою Сновської міської ради у порядку, встановленому законом, як безпосередньо, так і через органи та посадові особи місцевого самоврядування.
3. Організація та функціонування системи місцевого самоврядування територіальної громади здійснюється відповідно до положень Конституції та законів України, а також цього Статуту.
4. Система місцевого самоврядування територіальної громади включає:
 - 4.1. Територіальну громаду – первинний суб'єкт місцевого самоврядування, яка може безпосередньо вирішувати будь-яке питання, віднесені Конституцією та законами України до відання місцевого самоврядування;
 - 4.2. Раду – представницький орган місцевого самоврядування, що представляє територіальну громаду та здійснює від її імені та в її інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією та законами України;
 - 4.3. Старостинські округи;
 - 4.4. Міського голову, який є посадовою особою територіальної громади;
 - 4.5. Виконавчі органи ради (виконавчий комітет, управління, відділи, служби тощо);
 - 4.6. Органи самоорганізації населення.
5. Розмежування повноважень між складовими системи місцевого самоврядування територіальної громади здійснюється згідно із Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закону України «Про органи самоорганізації населення», Закону України "Про внесення змін у деякі законодавчі акти України», іншими законами, цим Статутом та рішеннями, прийнятими на сесії ради, які не можуть суперечити цьому Статуту.

Стаття 8. Територіальна громада Сновської міської ради

1. Територіальна громада – первинний суб'єкт місцевого самоврядування, основний носій його функцій і повноважень. Вона може вирішувати на території громади будь-яке питання, що віднесені Конституцією та законами України до питань місцевого значення, за винятком тих, які, відповідно до принципу субсидіарності, вирішуються органами місцевого самоврядування обласного територіального рівня.
2. Територіальна громада здійснює своє право на місцеве самоврядування безпосередньо або через утворені нею органи місцевого самоврядування та органи самоорганізації населення.
3. Членами територіальної громади є громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які відповідно до вимог Закону України «Про свободу пересування і вільний вибір місця проживання», інших актів законодавства України зареєстрували своє місце проживання в населених пунктах громади.
4. Реєстрація осіб, які постійно чи тимчасово проживають у населених пунктах громади, здійснюється у порядку, визначеному чинним законодавством. Органи територіальної громади здійснюють облік осіб, які зареєстровані на території громади та ведуть відповідні

бази даних за головними категоріями населення (виборці, діти дошкільного віку, школярі, працездатне населення, зайняті, безробітні, пенсіонери тощо).

5. Структурними елементами територіальної громади є старостинські округи, членами яких є жителі населених пунктів, крім адміністративного центру громади.

6. Старостинські округи безпосередньо приймають участь у вирішенні питань, віднесених законом до відання територіальної громади, її органів та посадових осіб шляхом використання форм прямої демократії: загальні збори, громадські слухання, місцеві ініціативи тощо.

7. Інтереси членів старостинських округів в органах місцевого самоврядування територіальної громади представляють старости та депутати міської ради, обрані у відповідних виборчих округах.

8. Інтереси членів старостинських округів в органах державної влади представляють органи та посадові особи територіальної громади.

Стаття 9. Основні засади діяльності територіальної громади

1. Територіальна громада здійснює місцеве самоврядування на таких принципах:

- демократії участі — територіальна громада по можливості здійснює місцеве самоврядування безпосередньо, а у випадках, коли це недоцільно, через органи місцевого самоврядування;
- публічності — інформація про діяльність органів та посадових осіб місцевого самоврядування є відкритою, знаходиться у вільному доступі, за винятком випадків прямо передбачених законом;
- зручності процедури — механізми, за допомогою яких територіальна громада управляє є простими і доступними для використання кожним;
- пріоритет прав територіальної громади — діяльність органів та посадових осіб місцевого самоврядування здійснюється виключно в інтересах територіальної громади, будь-яка шкода, завдана посадовими чи службовими особами місцевого самоврядування територіальній громаді, підлягає відшкодуванню;
- максимальної ефективності — рішення, що готуються чи ухвалюються, мають бути максимально ефективними серед можливих альтернативних рішень, враховувати інтереси всіх груп населення, на яких воно буде поширюватися;
- забезпечення економічного розвитку територіальної громади як базису для підвищення рівня стандартів життя територіальної громади та розвитку людського капіталу, створення сприятливих умов для розвитку промислово-виробничого сектора, підприємництва, надходження інвестицій в економіку територіальної громади;
- сталості — використання ресурсів територіальної громади не може шкодити наступним поколінням;
- екологічності — при прийнятті рішення має забезпечуватись його мінімальний негативний вплив на навколишнє природне середовище;
- системності — кожне рішення розглядається в контексті його дії разом з іншими рішеннями в просторі та часі (стратегічне планування);
- збереження архітектурної спадщини, культурних надбань поряд із надбаннями сучасності, формування естетичного зовнішнього вигляду територіальної громади;
- міжнаціональної єдності, мовної та міжконфесійної толерантності, взаємоповаги.

Стаття 10. Відкритість та прозорість у діяльності органів місцевого самоврядування

1. Органи місцевого самоврядування здійснюють свою діяльність, керуючись принципами відкритості і прозорості, забезпечення належної та ефективної взаємодії місцевого самоврядування з територіальною громадою, що є необхідною умовою демократичного управління.

2. Відкритість і прозорість діяльності органів місцевого самоврядування забезпечується через можливість доступу членів територіальної громади до повної, об'єктивної, достовірної

інформації про цю діяльність в обсягах та у порядку, встановлених законом. Зокрема, передбачається здійснення громадського контролю і участь громадськості у формуванні та реалізації місцевої політики.

3. Питання доступу членів територіальної громади до публічної інформації, розпорядником якої є міська рада та її виконавчі органи, а також інші органи публічної влади, що діють на території громади, регулюються Законом України «Про доступ до публічної інформації» та цим Статутом.

4. Інформаційна відкритість, як один з найважливіших принципів діяльності органів місцевого самоврядування, ґрунтується на конституційному праві територіальної громади отримувати інформацію про діяльність органів та посадових осіб і забезпечується шляхом:

- оприлюднення відповідними службами міської ради на офіційному веб-сайті міської ради у мережі Інтернет інформації про дати засідань сесій міської ради, про порядок денний цих засідань, а також про проекти рішень та прийняті рішення;
- висвітлення діяльності органів та посадових осіб міської ради у засобах масової інформації, в мережі Інтернет, проведення прес-конференцій, брифінгів та інших публічних заходів депутатами та посадовими особами міської ради;
- оголошенням інформації під час публічних виступів посадових осіб та депутатів міської ради;
- функціонування «гарячих» телефонних ліній, проведення прямих ефірів за участю посадових осіб міської ради та її органів;
- публічного звітування міського голови, старост, депутатів міської ради;
- запрошення у встановленому порядку представників засобів масової інформації, а також запрошення почесних гостей і членів територіальної громади на пленарні засідання міської ради, засідання виконавчого комітету міської ради, прес-конференції, брифінги, інші публічні заходи органів та посадових осіб міської ради;
- безпосереднього доведення до заінтересованих осіб інформації (усно, письмово чи в інший спосіб) шляхом надання відповідей на звернення громадян та інформаційні запити журналістів і засобів масової інформації;
- розміщення у приміщеннях виконавчих органів міської ради, комунальних підприємств інформаційних стендів, які містять коротку інформацію про їх діяльність та послуги, що надаються мешканцям; передбачають перелік документів для звернення по тих чи інших питаннях, конкретні та вичерпні рекомендації, необхідні для вирішення питань;
- надання можливості ознайомлення з архівними матеріалами міської ради;
- опублікування інформації в пресі, повідомлення інформації по радіо та телебаченню, видання інформаційних бюлетенів;
- створення спеціальних інформаційних систем, що містять відповідну інформацію, та забезпечення доступу до них, тощо.

5. Відносини, що виникають при реалізації принципу інформаційної відкритості місцевого самоврядування, регулюються Конституцією, законами України «Про звернення громадян», «Про інформацію», «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні», «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації», «Про основи державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», іншими законодавчими актами, цим Статутом.

6. Проекти актів міської ради та її органів, порядок денний їх засідань, а також ухвалені акти, публікуються в засобах масової інформації та/або на офіційному веб-сайті міської ради.

7. Акти органів та посадових осіб місцевого самоврядування або їх окремі положення, які містять державну таємницю або іншу захищену законом інформацію, оприлюднюються відповідно до чинного законодавства.

8. Екземпляри бюджету, плани витрат бюджетних коштів, фінансові звіти, акти аудиту, програми економічного і соціального розвитку територіальної громади, рішення міської ради та її органів як на стадії підготовки, так і після їхнього прийняття, розпорядження міського

голови є документами публічного характеру і повинні бути відкритими для доступу широкої громадськості у відповідних установах.

9. Нормативно-правові акти органів та посадових осіб місцевого самоврядування, що визначають права та обов'язки членів територіальної громади, не оприлюднені і не доведені до відома населення у порядку, передбаченому чинним законодавством України та цим Статутом, вважаються не чинними.

10. Якщо акти органів та посадових осіб місцевого самоврядування стосуються прав та обов'язків однієї особи або визначеного кола осіб, цим особам за їх запитом безоплатно надаються засвідчені копії зазначених актів у кількості не більше двох примірників. В іншому разі за надання копій актів місцевого самоврядування може справлятися плата у розмірі, що не перевищує витрат на виготовлення таких копій.

11. Офіційна публікація актів міської ради та її органів повинна включати назву акту, номер, дату, повний текст, включаючи додатки (якщо вони є). У виняткових випадках при великому обсязі акту він може офіційно публікуватися в засобах масової інформації по частинах і з розривом у часі.

12. Всі нормативно-правові акти існують в електронному вигляді для можливості їх використання. Баз даних електронних копій нормативно-правових актів громади мають безкоштовний та безперешкодний доступ через мережу Інтернет.

13. Службові адреси та службові телефони посадовців місцевого самоврядування публікуються та оновлюються на веб-сайті міської ради, в засобах масової інформації або іншим аналогічним чином не рідше одного разу на рік.

14. Засідання міської ради та її виконавчого комітету є відкритими. Проведення закритого засідання допускається лише для розгляду відповідно до закону окремо визначених питань в інтересах нерозголошення конфіденційної інформації про особу, державну чи іншу таємницю, що охороняється законом.

В такому випадку лише ці питання включаються до порядку денного закритого пленарного засідання, виступають предметом обговорення та підставою прийняття рішення. Рішення, прийняті міською радою, її виконавчим комітетом на закритому засіданні з питань, що не становлять державної або іншої охоронюваної законом таємниці, вважаються не чинними.

15. З метою публічного інформування про свою діяльність, забезпечення впливу громадськості на формування і реалізацію політики міської ради, її виконавчих органів та посадових осіб, а також для сприяння громадському контролю міський голова, депутати міської ради зобов'язані регулярно звітувати перед громадою та перед міською радою.

16. Члени територіальної громади мають право бути присутніми на відкритих засіданнях міської ради та виконкому при обговоренні питань у зв'язку з розробкою планів соціально-економічного розвитку, проекту бюджету, проектів програм та інших рішень, що представляють суспільний інтерес, а також при розгляді питань, що стосуються особисто цих осіб.

17. Особи, присутні на засіданнях міської ради або виконкому, повинні утримуватись від публічних проявів свого ставлення до того, що відбувається на засіданні, і не порушувати порядок ведення засідання.

Порядок відвідування засідань міської ради та її органів членами міської громади регулюється Регламентом міської ради.

Стаття 11. Акти органів та посадових осіб місцевого самоврядування

1. Систему актів органів та посадових осіб місцевого самоврядування в громаді складають:

- Статут територіальної громади;
- Регламент Сновської міської ради;
- рішення міської ради;
- рішення виконкому;
- розпорядження міського голови;
- акти інших виконавчих органів ради та їх посадових осіб.

2. Міська рада, виконком та інші органи міської ради в межах своїх повноважень приймають акти нормативного та іншого характеру.
3. Акти органів та посадових осіб міської ради нормативного характеру набувають чинності з дня їх офіційного оприлюднення, якщо самими актами не встановлено пізніший термін набрання ними чинності.
4. Акти органів та посадових осіб міської ради доводяться до відома виконавців та усіх зацікавлених осіб.
5. Міська рада приймає нормативні та інші акти у формі:
 - 1) рішення міської ради, прийняте у межах її компетенції для регулювання повторюваних дій, що спричиняє певні юридичні наслідки;
 - 2) рішення міської ради, що стосується органу чи посадової особи міської ради і містить зобов'язання або повноваження до одноразової дії;
 - 3) звернення – рішення міської ради, адресоване до не підпорядкованих міській раді суб'єктів із закликом до певних дій та ініціатив;
 - 4) заяви – рішення міської ради, що містять у собі виявлення позиції з певних питань.
6. Рішення міської ради у п'ятиденний строк з моменту його прийняття може бути зупинено міським головою і внесено на повторний розгляд міської ради із обґрунтуванням зауважень. У цьому разі рада зобов'язана у двотижневий строк повторно розглянути рішення. Якщо рада відхилила зауваження міського голови і підтвердила попереднє рішення двома третинами голосів від загального складу ради, це рішення набуває чинності.
7. Виконком у межах своїх повноважень приймає рішення нормативного та іншого характеру. Рішення виконкому приймаються на його засіданні більшістю голосів від загального складу виконкому і підписуються міським головою.
8. Рішення виконкому з питань, віднесених до власної компетенції виконавчих органів міської ради, можуть бути:
 - скасовані міською радою у разі їх невідповідності Конституції чи законам України, іншим актам законодавства, рішенням міської ради;
 - тимчасово зупинені розпорядженням міського голови з винесенням цього питання на найближче пленарне засідання міської ради.
9. Міський голова в межах своїх повноважень видає розпорядження нормативного та іншого характеру.
10. Кожен орган місцевого самоврядування за допомогою актів вирішує питання у межах власних повноважень.
11. Акти органів та посадових осіб місцевого самоврядування, які прийняті згідно з чинним законодавством, є обов'язковими для виконання усіма посадовими особами, підприємствами, установами та організаціями усіх форм власності, розташованими на території громади, а також громадськими утвореннями і громадянами.
12. Акти органів та посадових осіб місцевого самоврядування у разі їхньої невідповідності Конституції або законам України визнаються незаконними в судовому порядку та скасовуються згідно із чинним законодавством.
13. Невиконання або неналежне виконання актів органів та посадових осіб місцевого самоврядування, виданих відповідно до чинного законодавства, тягне за собою передбачену законом відповідальність.
14. На вимогу міської ради та її посадових осіб керівники розташованих або зареєстрованих на території громади підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності зобов'язані прибути на її засідання для надання інформації з питань, віднесених до відання ради та її органів, відповіді на запити депутатів.
15. Місцеві органи виконавчої влади, підприємства, установи та організації, а також громадяни несуть встановлену законом відповідальність перед міською радою за заподіяну місцевому самоврядуванню шкоду їх діями або бездіяльністю, а також в результаті невиконання рішень міської ради та її посадових осіб, прийнятих у межах наданих їм повноважень.

Стаття 12. Тлумачення актів органів місцевого самоврядування

1. Офіційне тлумачення актів органів та посадових осіб місцевого самоврядування здійснюють ті органи і посадові особи, що їх прийняли.
2. Офіційне тлумачення цього Статуту, рішень, прийнятих територіальною громадою на місцевому референдумі, здійснюється міською радою за поданням міського голови, зверненням депутатів міської ради, загальних зборів членів територіальної громади або за внесеною місцевою ініціативою.

Стаття 13. Підзвітність та підконтрольність органів та посадових осіб місцевого самоврядування громаді

1. Органи та посадові особи місцевого самоврядування є підзвітними та підконтрольними громаді та в обов'язковому порядку, який визначений Законом України «Про доступ до публічної інформації» та цим Статутом, надають її членам необхідну інформацію про результати своєї роботи.
2. Органи та посадові особи місцевого самоврядування періодично, але не менш як одного разу на рік інформують населення про виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку, місцевого бюджету, з інших суспільно значущих питань.
3. Територіальна громада має право на отримання достовірної інформації про діяльність органів та посадових осіб місцевого самоврядування, яка може включати такі відомості:
 - структура та чисельний склад органів місцевого самоврядування;
 - компетенція органів та посадових осіб місцевого самоврядування;
 - порядок призначення та звільнення посадових осіб місцевого самоврядування;
 - зміст актів та інших документів, які прийняті та готуються до прийняття у системі місцевого самоврядування, що зачіпають інтереси членів громади;
 - стан виконання бюджету та місцевих програм;
 - поточна діяльність та плани роботи органів і посадових осіб місцевого самоврядування;
 - позиція органів та посадових осіб місцевого самоврядування з найважливіших питань життя громади;
 - інша інформація в порядку, що не суперечить чинному законодавству.
4. Посадові особи місцевого самоврядування повинні проводити прийом жителів громади з особистих питань. Передача цієї функції іншим особам не допускається.

Стаття 14. Відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування

1. Органи та посадові особи місцевого самоврядування несуть відповідальність за свою діяльність (бездіяльність) перед територіальною громадою, державою, юридичними і фізичними особами.
2. Підстави, види і порядок відповідальності органів та посадових осіб місцевого самоврядування визначаються Конституцією, Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», іншими законодавчими актами.
3. Територіальна громада у будь-який час може достроково припинити повноваження органів та посадових осіб місцевого самоврядування, якщо вони порушують Конституцію, закони України, обмежують права і свободи громадян, не забезпечують здійснення наданих їм законом повноважень.
4. Порядок і випадки дострокового припинення повноважень органів та посадових осіб місцевого самоврядування територіальною громадою визначаються Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», іншими законами, цим Статутом.

Стаття 15. Етика поведінки службовців місцевого самоврядування

1. Будучи уособленням влади, реалізуючи у межах своєї компетенції владну політику на муніципальному рівні, посадова особа місцевого самоврядування повинна слугувати своєрідним еталоном поведінки для мешканців.

2. Ознакою високого професіоналізму муніципального службовця поряд з компетентністю є його чесність та порядність, дотримання культури спілкування, загальноприйнятих моральних норм і принципів.
3. Муніципальний службовець повинен підтримувати авторитет інституту місцевого самоврядування, уникати вчинків, які можуть спричинити шкоду громаді, державі, органам місцевого самоврядування, негативно вплинути на їх репутацію.
4. Під час виконання своїх функціональних обов'язків муніципальний службовець повинен притримуватися загальнолюдських моральних правил і етичних норм, зокрема: правдивості і чесності у вчинках і рішеннях; неупередженості і об'єктивності у судженнях і висновках; непримиренності до несправедливості та порушень морально-етичних і правових норм.
5. Муніципальному службовцю слід уникати взаємовідносин із особами, які намагаються вплинути на об'єктивність його висновків і суджень, або негайно припиняти їх, вказуючи на недопустимість здійснюваного тиску у будь-якій формі.
6. Муніципальному службовцю категорично забороняється приймати на місці роботи чи у робочий час будь-які подарунки (навіть якщо вони не пов'язані з виконанням його службових обов'язків). Подарунки та пожертви, що надходять від офіційних делегацій і представників, є власністю територіальної громади.
7. Муніципальний службовець не має права розкривати або використовувати у своїх власних інтересах, в інтересах будь-якої іншої особи чи на шкоду зацікавлених по справі стороні конфіденційну інформацію, отриману завдяки своєму службовому положенню.

Стаття 16. Етика поведінки депутатів міської ради

1. Депутат міської ради, як представник інтересів територіальної громади та член ради, здійснюючи депутатські повноваження, повинен дотримуватися таких правил депутатської етики:

- керуватися інтересами територіальної громади, представником якої він виступає, та загальнодержавними інтересами;
- не використовувати депутатський мандат в особистих інтересах чи в корисливих цілях;
- керуватися у своїй діяльності та поведінці загальновизнаними принципами порядності, честі та гідності;
- не розголошувати відомостей, що становлять державну або іншу таємницю, яка охороняється законом, інших відомостей з питань, що розглядалися на закритих засіданнях міської ради чи її органів і не підлягають за їх рішенням розголошенню, та відомостей, які стосуються таємниці особистого життя депутата міської ради або виборця, що охороняється законом, чи стали йому відомі у зв'язку з його участю в депутатських перевітках;
- не допускати образливих висловлювань, не використовувати у публічних виступах недостовірні або неперевірені відомості стосовно органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ і організацій, їх керівників та інших посадових чи службових осіб, депутатських груп, фракцій, окремих депутатів;
- не приймати будь-яких гонорарів, подарунків, не отримувати винагород безпосередньо чи опосередковано за дії, пов'язані зі здійсненням ним депутатських повноважень.

2. Питання дотримання депутатом депутатської етики є предметом розгляду постійної комісії міської ради, яка займається питаннями депутатської діяльності та законності.

Стаття 17. Подолання конфлікту інтересів

1. У разі, якщо на розгляд сесії міської ради або засідання виконкому винесене питання, яке породжує у міського голови, депутатів ради, інших посадових осіб місцевого самоврядування конфлікт інтересів, ці особи зобов'язані повідомити про цей конфлікт інтересів.

2. Конфлікт інтересів – це ситуація, коли рішення, що приймається міською радою, виконкомом може мати позитивні чи негативні наслідки для приватного інтересу суб'єкта (одного із суб'єктів) прийняття рішення (міського голови, депутата міської ради, інших посадових осіб місцевого самоврядування), його родичів, друзів, близьких знайомих.
3. Повідомлення про конфлікт інтересів не несе будь-яких правових наслідків при прийнятті рішення сесією міської ради або виконкомом. Неповідомлення про наявний конфлікт інтересів є порушенням етики посадових осіб міської ради.

Розділ III. УЧАСТЬ ЧЛЕНІВ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ У ЗДІЙСНЕННІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Стаття 18. Форми участі членів територіальної громади у місцевому самоврядуванні

1. Право членів територіальної громади – активних суб'єктів місцевого самоврядування брати безпосередню участь у здійсненні місцевого самоврядування може бути реалізовано у наступних формах:

- місцеві вибори;
- місцевий референдум;
- консультативні опитування;
- загальні збори (конференції) членів територіальної громади за місцем проживання;
- індивідуальні та колективні звернення (петиції) жителів територіальної громади до органів і посадових осіб місцевого самоврядування;
- громадські слухання;
- місцеві ініціативи;
- громадська експертиза;
- участь у роботі органів місцевого самоврядування і роботі на виборних посадах місцевого самоврядування;
- участь у створенні і діяльності органів самоорганізації населення;
- масові мирні акції (мітинги, ходи, пікетування, демонстрації);
- участь у роботі колегіальних органів, робочих груп, комісій, які створюються при органах місцевого самоврядування;
- участь у роботі громадських рад, громадських колегій та інших консультативно-дорадчих органів при органах та посадових особах місцевого самоврядування;
- участь у роботі наглядових рад комунальних підприємств;
- інші не заборонені законом види і форми громадської участі, передбачені чинним законодавством України, цим Статутом та нормативно-правовими актами міської ради.

2. Обмеження прав членів територіальної громади на місцеве самоврядування відповідно до Конституції і законів України може бути здійснено лише в умовах військового або надзвичайного стану у передбаченому законом порядку.

Стаття 19. Місцевий референдум

1. Місцевий референдум у громаді є формою вирішення членами територіальної громади питань, віднесених Конституцією, законами України до відання місцевого самоврядування, шляхом вільного волевиявлення активних суб'єктів місцевого самоврядування. Місцевий референдум є найвищим виявом безпосередньої влади з боку її першоджерела – членів територіальної громади.

2. Коло питань, які не можуть бути винесені на місцевий референдум, визначаються чинним законодавством України.

3. Рішення, прийняті місцевим референдумом, мають вищу юридичну силу по відношенню до усіх інших муніципальних правових актів і не вимагають будь-якого затвердження

органами місцевого самоврядування або органами державної влади. Зміна або відміна рішення, прийнятого шляхом референдуму, здійснюється виключно референдумом.

4. Місцевий референдум може проводитися з метою вирішення безпосереднім волевиявленням членами територіальної громади найбільш важливих питань, віднесених до відання місцевого самоврядування.

5. Питання, що виносяться на місцевий референдум, не повинні призводити до порушення рівноправності, громадської злагоди в суспільстві, обмежувати або скасовувати права і свободи людини і громадянина, конституційні гарантії їх реалізації.

6. Питання майнових і земельних відносин виносяться на місцевий референдум у разі потреби ухвалення рішень про відчуження комунальної власності місцевої громади, якщо такі рішення можуть містити в собі ризик погіршення положення на місцевому ринку праці, екологічної, соціальної безпеки місцевої громади та завдати збитків довгостроковим інтересам розвитку територіальної громади. Висновок про наявність такого ризику має зробити незалежна експертна організація за ініціативою міського голови, депутатів міської ради, некомерційної організації.

7. Порядок ініціації і проведення референдуму визначається відповідним Законом України.

Стаття 20. Місцеві вибори

1. Місцеві вибори – це обрання міського голови, депутатів міської ради, сільських старост шляхом голосування жителів територіальної громади – активних суб'єктів місцевого самоврядування на засадах реалізації принципів загального, прямого, рівного виборчого права при таємному голосуванні, відповідно до Закону України «Про місцеві вибори».

2. Основні засади, порядок призначення, підготовки і проведення виборів старост, депутатів міської ради і міського голови, встановлення результатів голосування визначаються відповідними законами України.

Стаття 21. Участь членів територіальної громади у місцевому самоврядуванні через створення і діяльність органів самоорганізації населення

1. Органи самоорганізації населення є представницькими органами, які утворюються членами територіальної громади, що проживають в її окремих населених пунктах, або на певній території населеного пункту.

2. Органи самоорганізації населення створюються для вирішення таких завдань:

- 1) створення умов для участі жителів у вирішенні питань місцевого значення в межах Конституції і законів України;
- 2) задоволення соціальних, культурних, побутових та інших потреб жителів шляхом сприяння у наданні їм відповідних послуг;
- 3) участі в реалізації соціально-економічного, культурного розвитку відповідної території, інших місцевих програм.

3. Органи самоорганізації населення сприяють створенню умов для реалізації кожним членом територіальної громади його невід'ємного права на участь у місцевому самоврядуванні та функціонують у взаємодії з громадою, органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, політичними партіями, а також розташованими на відповідній території підприємствами, установами, організаціями.

4. Для виконання завдань та реалізації повноважень органи самоорганізації населення здійснюють такі функції, як залучення членів територіальної громади до самостійного вирішення питань місцевого значення, сприяння забезпеченню комплексного розвитку території, сприяння залученню додаткових місцевих ресурсів.

5. До системи органів самоорганізації населення територіальної громади входять:

- сільські комітети;
- вуличні, будинкові комітети.

6. Рішення про утворення органу самоорганізації населення приймаються загальними зборами громадян, які проживають на відповідній території громади.

7. Територія, в межах якої діє орган самоорганізації населення, закріплюється рішенням відповідної Ради і має відповідати території проживання жителів територіальної громади, які утворили цей орган.
8. Строк повноважень органів самоорганізації населення визначається жителями відповідної території самостійно.
9. Облік органів самоорганізації населення здійснюється виконавчим комітетом територіальної громади.
10. Персональний склад органу самоорганізації населення визначається загальними зборами.
11. Правовий статус, порядок створення та діяльності органів самоорганізації населення визначаються Законом України «Про органи самоорганізації населення», іншими законами та нормативними актами, «Положенням про органи самоорганізації населення», яке затверджується міською радою.
12. За рішенням виконавчого комітету, яке приймається на пропозицію жителів відповідної території, вибори органів самоорганізації населення можуть проводитись на основі загального, прямого виборчого права при таємному голосуванні.
13. За рішенням ради витрати, пов'язані з підготовкою та проведенням виборів органів самоорганізації населення, проводяться за рахунок міського бюджету.
14. Підготовка та проведення виборів органів самоорганізації населення здійснюється відкрито і гласно.
15. Результати виборів оприлюднюються в місцевих засобах масової інформації.
16. Рада відповідно до закону може наділяти органи самоорганізації населення частиною своїх власних повноважень з одночасною передачею відповідних фінансів і майна, необхідних для здійснення цих повноважень, та здійснює контроль за реалізацією переданих повноважень і використанням наданих фінансів і майна.
17. Фінансовою основою діяльності органу самоорганізації населення є кошти міського бюджету, які передані йому міською радою для здійснення власних та делегованих нею повноважень, а також власні кошти, які формуються за рахунок власної економічної діяльності та добровільних внесків фізичних та юридичних осіб й інших надходжень, не заборонених законодавством.
18. Здійснення повноважень органами самоорганізації населення не повинно завдавати шкоди інтересам територіальної громади.

Стаття 22. Консультативне опитування членів територіальної громади

1. Питання, які не віднесені чинним законодавством України до відання місцевого самоврядування, але мають важливе значення для соціально-економічного і культурного розвитку територіальної, громадської безпеки, дотримання прав і свобод громадян, можуть бути винесені на консультативне опитування членів територіальної громади.
2. Результати консультативного опитування мають рекомендаційний характер.
3. Рішення про проведення консультативного опитування приймається міською радою. Одночасно приймається рішення про створення комісії з організації консультативного опитування та вивчення й узагальнення його результатів.
4. Результати консультативного опитування оприлюднюються в місцевих засобах масової інформації та/або на офіційному сайті міської ради, враховуються органами місцевого самоврядування при прийнятті рішень.
5. Якщо в результаті консультативного опитування проект рішення місцевої ради не отримав належної підтримки, то таке рішення може бути прийняте не менш як двома третинами від загального складу депутатів міської ради.

Стаття 23. Загальні збори (конференції) членів територіальної громади за місцем проживання

1. Члени територіальної громади для спільного публічного обговорення та безпосереднього вирішення питань місцевого значення, що стосуються загальних інтересів усієї територіальної громади або питань, що мають важливе значення для жителів певної території

територіальної громади чи території старостинського округу, проводять загальні збори членів територіальної громади (далі – загальні збори).

2. У випадках, коли організаційно й технічно неможливо провести загальні збори членів територіальної громади, можуть скликатися збори (конференція) представників членів територіальної громади.

3. На розгляд загальних зборів (конференцій) можуть виноситися такі питання:

- 1) інформування членів територіальної громади про прийняті радою та її виконавчими органами рішення, стан їх виконання, а також виконання законів України, підзаконних актів з питань, що становлять громадський інтерес для всіх членів територіальної громади або її частини;
- 2) заслуховування інформації міського голови, старости, керівників виконавчих органів ради, органів самоорганізації населення, звітів керівників підприємств, установ та організацій, що належать до комунальної власності територіальної громади, в частині питань, порушених жителями населених пунктів громади, жителів вулиці, будинку тощо;
- 3) ініціювання і створення органів самоорганізації населення, схвалення положень про них, внесення змін і доповнень до положень, вирішення питань про дострокове припинення повноважень органів самоорганізації населення тощо;
- 4) внесення пропозицій до органів місцевого самоврядування територіальної громади щодо включення до переліку об'єктів комунальної власності підприємств, установ та організацій, їхніх структурних підрозділів та інших об'єктів, що належать до державної та інших форм власності, якщо вони мають особливо важливе значення для забезпечення комунально-побутових і соціально-культурних потреб населених пунктів громади або жителів відповідної території;
- 5) прийняття рішення про запровадження добровільного самооподаткування;
- 6) розгляд і внесення жителями населених пунктів громади пропозицій до ради щодо найменування, перейменування населених пунктів, вулиць, площ тощо, встановлення пам'ятників тощо в межах цих населених пунктів;
- 7) прийняття рішення про участь на громадських засадах жителів територіальної громади в роботах з благоустрою, заходах з охорони громадського порядку, збереженню житлового фонду, пам'ятників історії та культури, наданні допомоги соціально незахищеним членам громади та ін.;
- 8) прийняття рішення про добровільні цільові внески, пожертви жителів певної частини територіальної громади на громадські потреби.

Цей перелік питань, віднесених до відання загальних зборів членів територіальної громади не є вичерпним. На розгляд загальних зборів можуть відноситись і інші питання, що стосуються загальних інтересів усієї територіальної громади або питань, що мають важливе значення для жителів певної території територіальної громади чи території старостинського округу.

4. З питань, що розглядаються, загальні збори приймають рішення. Рішення загальних зборів є обов'язковими для виконання органами самоорганізації населення та враховуються органами місцевого самоврядування.

5. Процедура ініціювання, оголошення, підготовки, проведення загальних зборів (конференцій), а також порядок реалізації прийнятих ними рішень визначаються у «Положенні про загальні збори (конференції) членів територіальної громади за місцем проживання», яке затверджується міською радою.

6. Загальні збори (конференції) скликаються міським головою, старостою, депутатом (депутатами) місцевої ради, органом самоорганізації населення, ініціативною групою членів територіальної громади.

7. Рішення про скликання загальних зборів доводиться до відома членів територіальної громади (через розміщення інформації на веб-сайті ради, розміщення інформації на дошках оголошень та ін.), які проживають у відповідному населеному пункті або на відповідній території, не пізніше як за 7 днів до їх проведення із зазначенням часу скликання, місця проведення зборів та переліку питань, які передбачається винести на обговорення. У

випадках особливої необхідності населенню повідомляється додатково про скликання зборів у день їх проведення.

8. На загальних зборах (конференції) головує міський голова, староста, керівник відповідного органу самоорганізації населення чи голова ініціативної групи – залежно від того, хто виступив ініціатором скликання цих зборів.

9. За результатами загальних зборів складається протокол, для ведення якого обирається секретар. Протокол підписується головою і секретарем зборів.

10. Порядок денний загальних зборів (конференції) затверджується зборами за пропозицією головуючого.

11. Міський голова, староста та виконавчі органи місцевого самоврядування, відповідний орган самоорганізації населення сприяють підготовці і проведенню загальних зборів громадян, надають їх учасникам необхідні приміщення, матеріально-технічні засоби, інформаційні та довідкові матеріали.

Стаття 24. Місцеві ініціативи

1. Члени територіальної громади мають право ініціювати розгляд у раді будь-якого питання, віднесеного законом до компетенції місцевого самоврядування.

2. Місцева ініціатива – це викладена в письмовій формі пропозиція про розгляд міською радою та/або її виконавчим комітетом проекту рішення з питань, віднесених до її повноважень.

3. Суб'єктами ініціювання розгляду рішення у порядку місцевої ініціативи можуть бути:

- ініціативна група члени територіальної громади (не менше трьох осіб);
- органи самоорганізації населення, легалізовані на території громади.

4. Міська рада готує на найближче засідання відповідного органу у вигляді проекту рішення питання місцевої ініціативи на розгляд постійної комісії, сесії міської ради або засідання виконавчого комітету.

5. Міська рада та/або виконавчий комітет на відкритому засіданні розглядає питання місцевої ініціативи за участю членів ініціативної групи та приймає відповідне рішення.

Стаття 25. Громадські слухання

1. Члени територіальної громади мають право проводити громадські слухання шляхом зустрічей з депутатами міської ради та посадовими особами місцевого самоврядування, заслуховувати їх, порушувати питання та вносити пропозиції щодо питань місцевого значення, які належать до відання місцевого самоврядування.

2. Громадські слухання проводяться за потребою.

3. Пропозиції, які вносяться за результатами громадських слухань, підлягають обов'язковому розгляду органом місцевого самоврядування.

4. Основними засадами громадських слухань у територіальній громаді є:

- громадські слухання проводяться на засадах добровільності, відкритості, прозорості, свободи висловлювань, політичної неупередженості та обов'язкового розгляду поданих на них пропозицій;
- ніхто не може бути примушений до участі або неучасті в громадських слуханнях;
- громадські слухання мають відкритий характер. Кожен член територіальної громади може взяти участь у громадських слуханнях;
- в процесі ініціювання, підготовки, проведення, а також після проведення громадських слухань, не може чинитися перешкод для діяльності представників засобів масової інформації щодо їх висвітлення;
- громадські слухання не можуть використовуватись для політичної, у тому числі передвиборчої агітації.

5. Громадські слухання поділяються на:

- Загальні – громадські слухання, предмет яких зачіпає інтереси всіх членів територіальної громади.

- Місцеві – громадські слухання, які стосуються членів територіальної громади відповідного старостинського округу або його частини.
6. Громадські слухання можуть проводитись за ініціативою міського голови, депутатів ради та за ініціативою членів територіальної громади, що проживають на території громади або відповідного старостинського округу чи його частини та мають право голосу. При цьому загальні громадські слухання ініціюють не менше 100 членів територіальної громади, а місцеві – не менше ніж 30 членів відповідного старостинського округу чи його частини. Ініціатор громадських слухань повинен визначити дату, місце та порядок денний ініційованих громадських слухань.
7. Участь у громадських слуханнях обов'язкова для їхніх ініціаторів, авторів проектів документів (актів), що виносяться на громадські слухання, представників профільних щодо предмету слухань комісій ради та її виконавчих органів, керівників комунальних підприємств, установ і організацій, яких стосуються ці громадські слухання, депутатів, міського голови, старост та інших посадових осіб, звітування яких є предметом громадських слухань. Їх відсутність на громадських слуханнях не може бути підставою для перенесення громадських слухань чи визнання їх такими, що не відбулися.
8. Підготовку та проведення громадських слухань забезпечує організаційний комітет, склад якого визначається у розпорядженні міського голови, рішенні ради чи її виконавчого комітету, колективному зверненні членів територіальної громади (в залежності від того хто є ініціатором скликання громадських слухань). До складу оргкомітету в обов'язковому порядку за посадою входять секретар ради та один з заступників міського голови.
9. Дата, місце проведення громадських слухань та їх порядок денний доводиться до відома громадян не пізніше ніж за 7 днів до їх проведення через офіційний веб-сайт ради, через розміщення оголошень на інформаційних дошках, що розміщені на об'єктах соціальної інфраструктури територіальної громади, іншими можливими способами.
10. Відповідальний представник (представники) організаційного комітету здійснюють реєстрацію осіб, що прибули на громадські слухання. Громадські слухання відкриває секретар ради (у випадку його відсутності один з членів організаційного комітету), який оголошує загальну кількість осіб, що беруть участь в громадських слуханнях та порядок денний. Після відкриття громадських слухань присутніми шляхом відкритого голосування обираються головуючий, секретар та лічильна комісія. При розгляді питань порядку денного надається час для виступу із доповіддю до 10 хв., співповіддю – до 5 хв., виступах в обговоренні – до 3 хв. Право на виступ в обговоренні мають усі бажаючі, що письмово звернулись до секретаря загальних зборів перед початком розгляду питання порядку денного.
11. На громадських слуханнях ведеться протокол, в якому зазначаються дата і місце проведення слухань, загальна кількість присутніх, кількість осіб, що має право голосу, питання, що обговорюються, зміст виступів та внесені пропозиції. До протоколу може додаватись інформація або звіт особи, яка запрошена на слухання.
12. За результатами громадських слухань приймаються рішення більшістю голосів присутніх. Пропозиції, що ухвалені за результатами громадських слухань підлягають обов'язковому розгляду органами і посадовими особами місцевого самоврядування протягом 20 робочих днів з дня одержання пропозицій.
13. Рішення громадських слухань, а також рішення органів місцевого самоврядування та її посадових осіб по розгляду рішень громадських слухань оприлюднюються не пізніше ніж за 7 днів з дня ухвалення рішення (рішення, пропозицій, розпорядження, наказу тощо) через офіційний веб-сайт місцевої ради та іншими способами, що дозволять донести інформацію до членів територіальної громади.
14. Проведення громадських слухань організовує секретар ради або голова постійної комісії, до відання якої входить питання, що винесені на громадські слухання.

Стаття 26. Громадська експертиза

1. Громадська експертиза діяльності органів і посадових осіб місцевого самоврядування є складовою механізмом демократичного управління, який передбачає проведення інститутами громадянського суспільства оцінки діяльності органів та посадових осіб місцевого самоврядування, ефективності прийняття і виконання такими органами рішень, підготовку пропозицій щодо розв'язання суспільно значущих проблем місцевого значення для їх врахування цими органами у своїй роботі.

2. Суб'єктами громадської експертизи – громадськими експертами виступають представники громадських об'єднань, які мають необхідну кваліфікацію, спеціальні знання та несуть персональну відповідальність за достовірність і повноту аналізу, обґрунтованість рекомендацій відповідно до вимог громадської експертизи.

3. Громадські експерти мають право проводити громадську експертизу проектів актів органів та посадових осіб місцевого самоврядування, обнародувати її результати і передавати їх авторам цих актів та органам, уповноваженим приймати рішення щодо приведення цих актів у відповідність із нормами чинного законодавства.

Стаття 27. Звернення громадян до органів і посадових осіб місцевого самоврядування

1. Члени територіальної громади, незалежно від їх віку і громадянства, мають право направляти індивідуальні або колективні звернення до органів і посадових осіб місцевого самоврядування. Порядок подачі та розгляду звернень громадян визначається Законом України «Про звернення громадян» та іншими нормативно-правовими актами.

2. Члени територіальної громади мають право безперешкодно (в рамках внутрішнього розпорядку органу місцевого самоврядування) особисто звертатися в ці органи та до їх посадових осіб із зауваженнями, скаргами, пропозиціями з питань, віднесених до відання місцевого самоврядування, а також із заявами або клопотаннями щодо реалізації своїх законних прав та інтересів і скаргами про їх порушення у межах повноважень, визначених законодавством для органів та посадових осіб місцевого самоврядування.

3. Метою звернень членів територіальної громади можуть бути:

- висловлення певних прохань до органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій та їхніх посадових осіб;
- внесення конкретних пропозицій з питань соціально-економічного та культурного розвитку громади чи окремих територій;
- оцінка роботи міського голови, старости, міської ради, її виконавчих органів у цілому або окремих напрямків діяльності зазначених суб'єктів, що пов'язані із соціально-економічним та культурним розвитком територіальної громади чи окремих територій, станом довкілля, громадської безпеки, охороною громадського порядку та з інших питань, віднесених чинним законодавством України до відання місцевого самоврядування.

4. Індивідуальне звернення може бути усним або письмовим. Усне звернення викладається громадянином на особистому прийомі, або за допомогою засобів телефонного зв'язку.

5. Письмове звернення надсилається поштою або передається до відповідного органу чи посадової особи місцевого самоврядування громадянином особисто або через уповноважену ним особу і реєструється в установленому порядку. Письмове звернення також може бути надіслане з використанням мережі Інтернет, засобів електронного зв'язку (електронне звернення).

Стаття 28. Електронна форма участі у місцевому самоврядуванні

1. Електронне звернення – це письмова пропозиція (зауваження), заява (клопотання), скарга, надіслана з використанням мережі Інтернет, засобів електронного зв'язку. Електронні звернення розглядаються органами та посадовими особами місцевого самоврядування в порядку та строки, передбачені Законом України «Про звернення громадян».

2. Особливою формою колективного звернення громадян є електронна петиція.

3. Громадяни можуть звернутися з електронними петиціями до органів і посадових осіб місцевого самоврядування через офіційний веб-сайт Сновської міської ради в мережі Інтернет або веб-сайт громадського об'єднання, яке здійснює збір підписів на підтримку електронної петиції в порядку, передбаченому Законом України «Про звернення громадян».
4. Сновська міська рада забезпечує технічну можливість офіційного веб-порталу приймати електронні звернення та розміщувати електронні петиції до органів та посадових осіб місцевого самоврядування.

Стаття 29. Порядок проведення масових вуличних заходів

1. Громадяни – члени територіальної громади відповідно до ст. 39 Конституції України мають право на мирні акції на території міської ради – збиратися мирно, без зброї, проводити збори, мітинги (пікети), вуличні ходи і демонстрації, про проведення яких завчасно сповіщаються органи місцевого самоврядування.
2. Метою таких акцій може бути привернення уваги органів і посадових осіб місцевого самоврядування до актуальних проблем загальноміського значення, що вимагають негайного розв'язання, до проблем соціального забезпечення мешканців територіальної громади, охорони довкілля, підтримання громадської безпеки тощо.
3. Громадяни – члени інших територіальних громад України також можуть реалізувати це конституційне право на масові акції на території громади у разі, якщо на території розташовані органи влади чи здійснюють діяльність посадові особи, які правомочні приймати від організаторів акцій петиції з їхніми вимогами.
4. Мирна акція (хода) іногородніх громадян може мати тільки характер транзитного переміщення через територіальну громаду.
5. Ініціативна група, яка організує мирну акцію, заздалегідь, але не пізніше, ніж за десять днів, у письмовій формі повідомляє про свій намір міського голову. У повідомленні вказуються: мета мирної акції, її організаційна форма, прізвище, ім'я та по батькові відповідальної особи за організацію та проведення акції, його посада в організації або посада за місцем основної роботи, контакти, очікувана кількість учасників акції, час, місце проведення акції та її тривалість.
6. Одержавши таке повідомлення, міський голова забезпечує громадський порядок, дотримання прав і свобод громадян під час проведення цієї масової мирної акції.
7. Організатори масової акції несуть відповідальність за відповідність акції заявленим цілям і формі її проведення, а також за дотримання громадського порядку учасниками мирної акції під час її проведення.
8. Представники місцевого самоврядування несуть відповідальність за забезпечення безперешкодної реалізації права на мирні акції, та разом з організаторами – за безпеку учасників акції і громадський порядок.
9. Якщо мета масових акцій суперечить положенням Конституції України та інтересам національної безпеки, а їх проведення може спричинитися до порушення громадського порядку і спокою, стати поштовхом до заворушень і злочинів, завдати шкоди здоров'ю населення, порушити права і свободи інших людей, відповідні органи та посадові особи місцевого самоврядування зобов'язані звернутися до суду, який може заборонити проведення таких масових акцій.

Стаття 30. Участь членів територіальної громади у роботі колегіальних органів місцевого самоврядування

1. Члени територіальної громади можуть бути присутніми на відкритих засіданнях сесій міської ради, засіданнях постійних комісій та виконавчих органів міської ради.

Стаття 31. Особиста участь членів територіальної громади в обговоренні питань місцевого життя

1. Кожен член територіальної громади має право вільно обговорювати важливі питання місцевого життя.

2. З метою реалізації цього права та урахування громадської думки членів територіальної громади органи місцевого самоврядування оприлюднюють на офіційному веб-сайті та у засобах масової інформації проекти програм соціально-економічного розвитку, приватизації об'єктів комунальної власності, місцевого бюджету, регуляторних актів, нормативно-правових актів, що торкаються інтересів усіх або більшості членів територіальної громади, певних соціальних груп, інші проекти суспільно значущих рішень.

Стаття 32. Інші форми участі членів територіальної громади у здійсненні місцевого самоврядування

1. Перелік форм участі членів територіальної громади у здійсненні місцевого самоврядування, визначений цим Статутом, не є вичерпним.

2. Органи та посадові особи місцевого самоврядування сприяють становленню та розвитку різних форм участі жителів територіальної громади – як у складі громадських об'єднань, так і індивідуально – у здійсненні місцевого самоврядування.

3. Додатково до вказаних вище можуть вживатися такі форми участі членів територіальної громади у здійсненні місцевого самоврядування на громадських та інших засадах:

- участь членів територіальної громади на громадських засадах у роботі комісій та робочих груп, які утворюються при органах місцевого самоврядування за певними напрямками діяльності (архітектура та містобудування, економічна політика, житлово-комунальне господарство, екологія, тощо);
- участь у роботі консультативно-дорадчих органів, які утворюються при органах та посадових особах місцевого самоврядування, з метою вивчення і організації забезпечення потреб членів територіальної громади, сприяння проведення консультацій з громадськістю;
- участь у роботі координаційних спеціалізованих рад: пенсіонерів, інвалідів, іноземців, біженців, воїнів-інтернаціоналістів, учасників ліквідації наслідків чорнобильської катастрофи, військовослужбовців, не забезпечених житлом, а також політико-консультативній раді, радах козацьких організацій, представників етнонаціональних товариств, громадських та благодійних організацій, ради релігійно-світської згоди тощо;
- виконання громадських робіт з благоустрою території громади, надання послуг соціально незахищеним жителям;
- залучення членів територіальної громади в якості фахівців чи експертів до розгляду питань, що належать до повноважень міської ради, та участі у їх вирішенні;
- виконання на добровільних засадах обов'язків радника, помічника органу чи посадової особи міської ради, депутата міської ради, виконання іншої волонтерської роботи в інтересах територіальної громади;
- визначення годин та абонентської лінії телефонного зв'язку для безпосереднього та регулярного спілкування посадових осіб місцевого самоврядування з мешканцями територіальної громади;
- проведення регулярних опитувань мешканців шляхом анкетування, через комп'ютерну або телефонну інформаційну мережу;
- розміщення інформації з питань місцевого самоврядування на електронному веб-сайті міської ради, а також розміщення адрес скриньок посадових осіб місцевого самоврядування в електронній пошті з метою регулярного отримання запитань та пропозицій мешканців територіальної громади;
- інші форми участі членів територіальної громади у вирішенні питань життя територіальної громади.

4. Нові форми безпосередньої участі мешканців територіальної громади у здійсненні місцевого самоврядування можуть ініціюватися членами територіальної громади, а також встановлюватися органами та посадовими особами місцевого самоврядування.

РОЗДІЛ IV. ОРГАНИ ТА ПОСАДОВІ ОСОБИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Стаття 33. Сновська міська рада – представницький орган місцевого самоврядування

1. Сновська міська рада – представницький орган місцевого самоврядування, що представляє територіальну громаду і здійснює від її імені та в її інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування.
2. Порядок формування, діяльності, функції, завдання міської ради та її органів визначаються Конституцією України, Законами України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про статус депутатів місцевих рад», Європейською Хартією місцевого самоврядування, цим Статутом, Регламентом міської ради та іншими нормативно-правовими актами.

Стаття 34. Депутат Сновської міської ради

1. Депутат міської ради є представником інтересів територіальної громади, виборців свого виборчого округу, виражає і захищає інтереси територіальної громади – виборців свого округу, виконує їх доручення в межах своїх повноважень, бере активну участь у здійсненні місцевого самоврядування.
2. Депутат міської ради наділяється відповідно до Закону України «Про статус депутатів місцевих рад» всією повнотою прав, необхідних для забезпечення його реальної участі в діяльності ради та її виконавчих органів.
3. Повноваження депутатів міської ради починаються з дня відкриття першої сесії міської ради з моменту офіційного оголошення підсумків виборів територіальною виборчою комісією і закінчуються в день відкриття першої сесії міської ради нового скликання.
4. Повноваження депутата міської ради, обраного замість того депутата, який вибув, або на повторних виборах, починаються з дня заслуховування на черговому після виборів депутата міської ради пленарному засіданні повідомлення територіальної виборчої комісії про підсумки виборів.
5. Повноваження депутата міської ради припиняються достроково за наявності підстав, визначених законом.

Стаття 35. Постійні комісії Сновської міської ради

1. Постійні комісії міської ради є постійно діючими органами, які обираються з числа депутатів ради на строк її повноважень для вивчення, попереднього розгляду і підготовки питань, віднесених до відання ради та для здійснення контролю за виконанням рішень міської ради, її виконавчих органів і власних рекомендацій.
2. Перелік постійних комісій міської ради та їх персональний склад затверджуються новообраною міською радою на її першій сесії.
3. Постійні комісії міської ради діють згідно з Законами України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про статус депутатів місцевих рад», іншими нормативно-правовими актами, Регламентом міської ради і Положенням про постійні комісії міської ради, що затверджуються радою.

Стаття 36. Сновський міський голова

1. Сновський міський голова - є головною посадовою особою територіальної громади, що обирається на основі загального, рівного і прямого виборчого права шляхом таємного голосування на термін, який визначений законом, і здійснює свої повноваження на постійній основі.
2. Сновський міський голова за посадою очолює виконавчий комітет міської ради та головує на засіданнях сесій міської ради.
3. Порядок обрання, діяльність, повноваження міського голови визначаються Конституцією України, Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», цим Статутом, Регламентом міської ради та іншими нормативно-правовими актами України.

Стаття 37. Виконавчі органи Сновської міської ради

1. Виконавчими органами Сновської міської ради є її виконавчий комітет, відділи та інші утворені радою виконавчі органи.
2. Виконавчі органи міської ради підконтрольні і підзвітні міській раді, а з питань здійснення делегованих їм повноважень органів виконавчої влади також підконтрольні відповідним органам виконавчої влади.
3. У межах, встановлених законами України, виконавчі органи міської ради здійснюють власні і делеговані повноваження у сферах і галузях: соціально-економічного і культурного розвитку, планування та обліку; бюджету, фінансів і цін, управління комунальною власністю; житлово-комунального господарства, побутового, торговельного обслуговування, громадського харчування, транспорту і зв'язку; будівництва, освіти, охорони здоров'я, культури, фізкультури і спорту; регулювання земельних відносин і охорони навколишнього природного середовища; соціального захисту населення; зовнішньоекономічної, оборонної діяльності; первинної правової допомоги та юридичного забезпечення діяльності міської ради та її виконавчих органів та інші повноваження.
4. Сновська міська рада приймає рішення про розмежування повноважень між виконавчим комітетом, іншими виконавчими органами у межах повноважень, наданих чинним законодавством виконавчим органам міської ради.

Стаття 38. Виконавчий комітет Сновської міської ради

1. Виконавчий комітет міської ради (далі – виконавчий комітет) є виконавчим органом міської ради, який утворюється нею на строк її повноважень.
2. Очолює виконавчий комітет Сновський міський голова. Організовує роботу виконавчого комітету секретар виконавчого комітету.
3. Виконавчий комітет не є юридичною особою, має свою печатку.
4. Кількісний та персональний склад виконавчого комітету затверджується Сновською міською радою за поданням Сновського міського голови. За посадою до складу виконавчого комітету входить: Сновський міський голова, керуючий справами виконавчого комітету, секретар Сновської міської ради, старости. До складу виконавчого комітету не можуть входити депутати Сновської міської ради, окрім секретаря.
5. Порядок скликання засідання виконавчого комітету та порядок прийняття ним рішень визначаються Регламентом міської ради. Засідання виконавчого комітету носять відкритий характер, крім випадків, передбачених законодавством.

Стаття 39. Староста

1. Староста є виборною посадовою особою місцевого самоврядування, який представляє інтереси відповідного старостинського округу.
2. Старостинський округ – частина території об'єднаної територіальної громади, утвореної відповідно до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», на якій розташовані один або декілька населених пунктів, крім адміністративного центру об'єднаної територіальної громади, визначеного міською радою з метою забезпечення представництва інтересів жителів такого (таких) населених пунктів старостою.
3. За посадою староста входить у виконавчий комітет міської ради та здійснює свої повноваження на постійній основі.
4. Повноваження старости визначаються законом, Положенням про старосту та іншими локальними нормативно-правовими актами Сновської міської ради.
5. При здійсненні своїх повноважень староста є підзвітним, підконтрольним та відповідальним перед жителями відповідного старостинського округу, відповідальним перед міською радою.
6. Порядок організації роботи старости визначається законами, а також Положенням про старосту, затвердженим міською радою.

Стаття 40. Органи самоорганізації населення

1. Органи самоорганізації населення - представницькі органи, що створюють мешканці територіальної громади для задоволення їх соціальних, культурних, побутових та інших потреб, участі в реалізації соціально-економічного, культурного розвитку відповідної території, інших місцевих програм та створення умов для участі у вирішенні питань місцевого значення в межах Конституції України і законів України.
2. Органами самоорганізації населення є будинкові, вуличні, сільські комітети.
3. Правовий статус, порядок створення та діяльності органів самоорганізації населення визначається Конституцією України, Законом України «Про органи самоорганізації населення» та іншими нормативно-правовими актами.

РОЗДІЛ V. СТАЛИЙ РОЗВИТОК ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Стаття 41. Принципи сталого розвитку територіальної громади

1. Стратегія та основні напрями розвитку територіальної громади базуються на концепції сталого розвитку усіх сфер соціально-економічного, політичного та культурного життя територіальної громади.
2. Сталий розвиток територіальної громади ґрунтується на таких принципах:
 - підвищення та вирівнювання якості життя членів територіальної громади усіх населених пунктів, що входять в об'єднану територіальну громаду на умовах забезпечення високих соціальних стандартів;
 - стабілізація і покращання економічної, соціальної, екологічної ситуації на території громади;
 - розробка та запровадження механізмів пом'якшення кризи та впливу економічної кон'юнктури на розвиток територіальної громади;
 - оперативне і адекватне реагування на виникнення елементів соціальної кризи;
 - забезпечення участі членів територіальної громади у процесах місцевого, регіонального та державного планування;
 - збільшення можливостей вирішення місцевих проблем шляхом раціонального поєднання механізмів централізації і децентралізації процесів прийняття та виконання рішень;
 - пристосування соціальної інфраструктури та системи комунального господарства до ринкових умов, запровадження сучасних механізмів управління та розвитку об'єктів комунальної власності;
 - запровадження сучасних механізмів фінансового менеджменту;
 - застосування сучасних підходів у здійсненні соціального захисту членів територіальної громади;
 - розширення обсягів наукового забезпечення та консультативної допомоги з визначених напрямків розвитку територіальної громади;
 - розробка і реалізація перспективних планів розвитку територіальної громади;
 - розбудова на території громади сучасної інформаційної інфраструктури, впорядкування системи інформаційних потоків;
 - встановлення тісних ділових та культурних стосунків з іншими громадами, зарубіжними муніципальними утвореннями, використання досвіду партнерів та здійснення спільних проектів.

Стаття 42. Система сталого розвитку територіальної громади

1. Сталий розвиток територіальної громади забезпечується шляхом розробки та реалізації Генерального плану розвитку, Стратегії сталого розвитку, а також щорічних Програм соціально-економічного та культурного розвитку, інших цільових програм при максимально широкій участі членів територіальної громади.

2. Виконавчі органи міської ради, інші місцеві суб'єкти у своїй діяльності реалізують основні напрямки Стратегії розвитку, програм та планів соціально-економічного та культурного розвитку.
3. Підходи до управління об'єктами комунальної власності громади також ґрунтуються на принципах системи сталого розвитку і спрямовані на реалізацію основних повсякденних та стратегічних завдань його розвитку в усіх сферах соціально-економічного, політичного та культурного життя.
4. Одним із ключових підходів у системі сталого розвитку є виявлення та розв'язання пріоритетних соціальних проблем з максимально раціональним використанням наявних ресурсів, додатковим залученням зовнішніх та генеруванням внутрішніх ресурсів громади.

Стаття 43. Генеральний план розвитку

1. Основним документом, що визначає розвиток територіальної громади, є Генеральний план розвитку (далі – Генплан).
2. Генплан – це містобудівна документація, яка визначає принципи розвитку, планування, забудови та іншого використання території з урахуванням як історичних традицій забудови, збереження та відновлення історичного центру так і сучасних потреб розвитку і новітніх тенденції містобудування.
3. Генеральний план розробляється на основі містобудівного законодавства України, зокрема Закону «Про планування і забудову територій», з метою забезпечення прав і законних інтересів членів територіальної громади, сталого розвитку, ефективної координації процесів землекористування, узгодження інтересів приватного і громадського будівництва, а також забезпечення державних інтересів під час планування і забудови території. Останнє завдання реалізується через додержання місцевих та регіональних правил забудови.
4. Генеральний план приймається міською радою.
5. Органам та посадовим особам місцевого самоврядування забороняється видача дозволів на проведення будівельних робіт, затвердження проектів будівництва або реконструкції, проектів відведення земельних ділянок, які не узгоджено з Генеральним планом.

Стаття 44. Стратегія розвитку територіальної громади

1. Сталий розвиток територіальної громади забезпечується розробкою і реалізацією Стратегії розвитку, яку затверджує міська рада. Стратегія розвитку поєднує в собі інтереси територіальної громади з інтересами Чернігівської області та Української держави.
2. Стратегія розвитку – це документально зафіксований проект перспективних напрямів, пріоритетів, цілей, завдань соціально-економічного та культурного розвитку територіальної громади, яка визначає можливий сценарій цього розвитку на середньострокову (5 років) та довгострокову (20 років) перспективу, а також система комплексних заходів, які забезпечують досягнення головної мети та завдань місцевого розвитку на перспективу.
3. Головною метою Стратегії розвитку є підвищення добробуту та якості життя членів територіальної громади. Досягнення цієї мети забезпечується відповідно до міжнародних стандартів і напрямків сталого розвитку людських поселень: забезпеченням належного рівня екологічної безпеки; підвищенням зайнятості; покращенням економічної ситуації; підвищенням привабливості як сприятливого місця для життя, роботи та відпочинку; розвитком регіонального партнерства; зміцненням основ місцевої демократії.
4. З метою розробки та моніторингу реалізації Стратегії розвитку, його економічних та соціальних складових, міським головою створюється Робоча група з розробки Стратегії зі статусом дорадчого органу при міському голові. До складу Робочої групи входять представники органів місцевого самоврядування, старости, депутати, представники наукових кіл, комерційних структур та некомерційних організацій.
5. Міська рада може розглядати хід виконання Стратегії розвитку і, за необхідності, коригувати її або приймати нову Стратегію на період, не менший за термін повноважень міської ради поточного скликання.

6. З метою реалізації Стратегії розвитку розробляються і виконуються щорічні плани соціально-економічного і культурного розвитку, цільові та комплексні програми, які затверджує міська рада.
7. Міська рада кожного скликання не пізніше ніж на третій сесії розглядає і, за необхідністю, вносить зміни у діючу Стратегію розвитку.
8. Затверджені довгострокові програми розвитку та реформування тієї чи іншої галузі суспільного життя територіальної громади, тривалість яких виходить за межі терміну повноважень міської ради відповідного скликання, зберігають чинність до свого закінчення і є обов'язковими до виконання для міської ради усіх наступних скликань.
9. Міська рада та її виконавчі органи у своїй діяльності реалізують програми і плани соціально-економічного і культурного розвитку.

Стаття 45. Програма соціально-економічного і культурного розвитку територіальної громади та інші програми розвитку

1. Програма соціально-економічного та культурного розвитку (далі – Програма СЕР) розробляється відповідно до Стратегії розвитку на основі даних розвитку за останній звітний період, прогнозу соціально-економічного та культурного розвитку.
2. Програма СЕР розробляється виконкомом за участю депутатів, старост, постійних комісій міської ради, депутатських фракцій, їх коаліції, а також громадян, органів самоорганізації населення, громадських організацій та інших об'єднань громадян і затверджується міською радою.
3. Програма містить:
 - цілі розвитку територіальної громади;
 - техніко-економічне обґрунтування;
 - прогноз очікуваних соціально-економічних, культурних та екологічних результатів реалізації програми;
 - основні інноваційні рішення у сферах управління, технологічного та інформаційного забезпечення, соціального захисту, залучення громадян до процесів самоврядування тощо;
 - відомості про замовників та виконавців програми;
 - відомості про обсяги та джерела фінансування капіталовкладень;
 - терміни та етапи виконання програми, відповідальних за виконання кожного завдання та досягнення запланованих показників;
 - інформаційно-пропагандистське, кадрове забезпечення програми та інші відомості, які необхідні для її виконання.
4. Міський голова забезпечує підготовку та подання для розгляду міською радою проекту Програми СЕР, а за підсумками її виконання звітує міській раді.
5. У громаді зазначеними вище суб'єктами можуть розроблятися й інші цільові програми розвитку, які містять в собі відповідні заходи щодо розвитку відповідних сфер соціального життя та його жителів у вузьких профільних сферах і є складовою Програми СЕР.

Стаття 46. Механізми виявлення та розв'язання пріоритетних соціальних проблем

1. Пріоритетними соціальними проблемами вважаються незадоволені або задоволені неповною мірою соціальні потреби та інтереси усіх або значної частини членів територіальної громади, її соціальних груп чи населених пунктів, котрі входять до старостинських округів громади, які потребують невідкладного розв'язання.
2. Щорічно виконавчий комітет міської ради разом із постійними депутатськими комісіями із залученням науковців та представників громадськості на основі вивчення даних статистики, соціологічних досліджень, аналізу скарг та пропозицій жителів проводить соціальну діагностику основних соціальних сфер життєдіяльності територіальної громади та виявляє наявні в них пріоритетні соціальні проблеми.

3. Вказані проблеми включаються у Програму СЕР, в інші цільові програми у якості завдань для першочергового розв'язання.

Стаття 47. Кадрове забезпечення сталого розвитку

1. Кадрова політика є пріоритетним напрямом діяльності органів місцевого самоврядування і будується на принципах професіоналізму, відкритості, демократичності, порядності, державного та місцевого патріотизму.

2. Основними формами кадрової політики є конкурси, залучення фахівців за контрактом, підвищення кваліфікації та професійне навчання. Перелік посад з призначенням за конкурсом, а також порядок його проведення визначаються законом.

3. Місцева кадрова політика поширюється на посадових осіб та службовців місцевого самоврядування, керівників комунальних підприємств, установ та організацій.

РОЗДІЛ VI. МАТЕРІАЛЬНО-ФІНАНСОВА ОСНОВА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Стаття 48. Загальні засади

1. Економічне життя територіальної громади будується на засадах багатоманітності форм власності, підтримки підприємництва, захисту вітчизняних та місцевих виробників товарів і послуг, заохочення соціального підприємництва.

Стаття 49. Матеріальна основа територіальної громади Сновської міської ради

1. Матеріальна основа територіальної громади Сновської міської ради – це сукупність матеріальних ресурсів і прав на них, за допомогою яких забезпечується реалізація завдань та функцій місцевого самоврядування.

2. У комунальній власності територіальної громади знаходяться:

- рухоме та нерухоме майно;
- кошти міського бюджету, в тому числі цільові фонди;
- землі територіальної громади, що не передані в інші форми власності, інші природні ресурси;
- підприємства, установи, організації, цінні папери, частки в майні підприємств, інші фінансові активи;
- майно, придбане в результаті господарської діяльності комунальних підприємств;
- майно, що передане органам місцевого самоврядування безоплатно, на основі угод і договорів, а також односторонніх актів передачі майна: житловий фонд, нежитлові приміщення, заклади освіти, культури, спорту, охорони здоров'я, соціального забезпечення й інше майно і майнові права, віднесені, відповідно до вимог чинного законодавства, до об'єктів права комунальної власності територіальної громади.

Стаття 50. Земля територіальної громади Сновської міської ради

1. До комунальної власності територіальної громади Сновської міської ради належать усі землі в межах об'єднаної територіальної громади, крім земель приватної та державної власності, а також земельні ділянки поза межами територіальної громади, право комунальної власності територіальної громади Сновської міської ради на які посвідчено відповідними державними актами.

2. Набуття права на землю територіальною громадою та передача землі з комунальної власності у державну, передача земель комунальної власності у власність юридичних і фізичних осіб здійснюється відповідно до законодавства України.

3. Не підлягають відчуженню землі загального користування: площі, вулиці, проїзди, дороги, сади, бульвари, водоймища, а також пам'ятники природи, історії, археології та культури, будівлі й споруди, об'єкти оздоровчого та історико-культурного призначення, інші майнові об'єкти, даровані територіальній громаді благодійниками або такі, що побудовані на кошти, зібрані членами територіальної громади.

Стаття 51. Комунальні підприємства

1. Органи місцевого самоврядування у межах повноважень, визначених законами України та цим Статутом, з метою забезпечення економічних, енергетичних, соціальних, житлових, побутових, транспортних потреб членів територіальної громади, ведення ефективної економічної діяльності у виробничій і сервісній сферах, можуть створювати комунальні підприємства.
2. Власником комунальних підприємств у Сновській міській раді є територіальна громада.
3. Сновська міська рада затверджує статuti комунальних підприємств, визначає основні напрями їхньої діяльності, порядок використання їхнього прибутку.
4. При встановленні розміру частки прибутку, яка зараховується до міського бюджету. Сновська міська рада керується принципом мінімального втручання у господарську діяльність комунального підприємства.
5. Територіальна громада не несе відповідальності за зобов'язаннями комунального підприємства, а комунальне підприємство не несе відповідальності за зобов'язаннями територіальної громади.
6. Реорганізація або ліквідація комунального підприємства здійснюється за рішенням міської ради.

Стаття 52. Управління об'єктами права комунальної власності

1. Територіальна громада в особі міської ради володіє, користується та розпоряджається об'єктами права комунальної власності, в тому числі може передавати об'єкти права комунальної власності у постійне або тимчасове користування юридичним та фізичним особам, здавати їх в оренду, продавати і купувати, передавати в заставу, здійснювати інші передбачені законодавством правочини.
2. Сновська міська рада може делегувати частину повноважень щодо управління об'єктами права комунальної власності профільним виконавчим органам міської ради.
3. Перелік нерухомого майна, що є власністю територіальної громади, визначається рішенням міської ради відповідно до законодавства та цього Статуту.
4. Управління об'єктами права комунальної власності виконавчими органами міської ради, на які покладаються такі функції, здійснюється на засадах ефективного, прозорого, відкритого використання комунального майна.
5. Виключно у комунальній власності територіальної громади перебувають об'єкти, що мають важливе загальноміське значення для життєзабезпечення, задоволення потреб територіальної громади та для збереження історико-культурних об'єктів (місцеві системи водо- і енергопостачання, інженерні комунікації, пам'ятники культури та архітектури, музеї, природні ландшафти тощо).
6. Перелік об'єктів, які не можуть бути вилучені з комунальної власності територіальної громади та відчужені, затверджується рішенням міської ради.

Стаття 53. Захист прав комунальної власності

1. Об'єкти права комунальної власності не можуть бути примусово відчужені у територіальної громади і передані іншим суб'єктам права власності без згоди безпосередньо територіальної громади.
2. Фізичні та юридичні особи несуть відповідальність за збитки, заподіяні об'єктам права комунальної власності.
3. Органи місцевого самоврядування мають право звертатися до суду про притягнення до відповідальності осіб, винних у заподіянні шкоди об'єктам права комунальної власності.

Стаття 54. Фінансова основа територіальної громади Сновської міської ради

1. Фінансова основа територіальної громади – це сукупність місцевих фінансових ресурсів, за допомогою яких забезпечується реалізація завдань та функцій місцевого самоврядування.

2. Управління фінансовими ресурсами здійснюється за допомогою таких ключових методів як фінансове планування, фінансове регулювання (податкове, кредитне, дотаційне та субвенційне) і фінансовий контроль.

Стаття 55. Бюджетна політика територіальної громади

1. Формування проекту місцевого бюджету повинно здійснюватись на підставі розробленої програми соціально-економічного та культурного розвитку.
2. Міський бюджет – основний фінансовий план територіальної громади, прийняття та виконання якого є гарантією самоврядності територіальної громади.
3. Підготовка проекту бюджету здійснюється профільним виконавчим органом міської ради та проходить обов'язкове погодження усіма постійними комісіями міської ради.
4. Бюджет затверджується рішенням Сновської міської ради у терміни визначені Бюджетним кодексом України.
5. Інформація про виконання бюджету також розміщується на офіційному веб-сайті Сновської міської ради в мережі Інтернет.

Стаття 56. Місцеві податки та збори

1. Сновська міська рада в межах своїх повноважень приймає рішення про встановлення на своїй території місцевих податків та зборів. До місцевих належать податки та збори, що встановлені відповідно до переліку і в межах граничних розмірів ставок, визначених Податковим кодексом України.
2. Підготовка та прийняття рішення про встановлення на території міської ради місцевих податків і зборів здійснюється з дотриманням та на виконання вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики в сфері господарської діяльності».
3. Місцеві податки та збори встановлюються з врахуванням інтересів всієї територіальної громади, для зміцнення майнової та фінансової основи самоврядування територіальної громади і не можуть створювати надмірного навантаження на їх платників, учасників економічної діяльності.
4. Зарахування місцевих податків та зборів до міського бюджету здійснюється відповідно до [Бюджетного кодексу України](#).

Стаття 57. Місцеві запозичення

1. Місцеві запозичення — операції, пов'язані з отриманням бюджетом коштів на умовах повернення, платності та строковості, за якими виникають боргові зобов'язання міської ради перед кредитором.
2. Місцеві запозичення здійснюються з метою фінансування бюджету розвитку та використовуються для створення, приросту чи оновлення стратегічних об'єктів довготривалого користування або об'єктів, які забезпечують виконання завдань міської ради, спрямованих на задоволення інтересів територіальної громади.
3. [Порядок здійснення місцевих запозичень і надання місцевих гарантій](#) встановлюється Кабінетом Міністрів України відповідно до умов, визначених Бюджетним кодексом України.
4. Обсяг та умови здійснення місцевих запозичень і надання місцевих гарантій погоджуються з Міністерством фінансів України.

ГЛАВА VII. ВІДКРИТІСТЬ ТА ПРОЗОРИСТЬ У ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ТА ПОСАДОВИХ ОСІБ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Стаття 58. Загальні засади

1. Уся інформація, що знаходиться у володінні органів та посадових осіб місцевого самоврядування, є відкритою, крім випадків, передбачених законом.
2. Право на доступ членів територіальної громади до цієї інформації гарантується обов'язком органів та посадових осіб місцевого самоврядування надавати та оприлюднювати її, забезпечувати безперешкодний доступ до засідань сесій міської ради, виконавчого комітету

ради, постійних та тимчасових депутатських комісій ради, крім випадків, передбачених законодавством.

3. Члени територіальної громади можуть здійснювати громадський контроль за дотриманням прав на доступ до публічної інформації, шляхом проведення громадської експертизи, в порядку, передбаченому Статутом, чи іншим способом, що не суперечить вимогам законодавства.

Стаття 59. Офіційний веб-сайт Сновської міської ради

1. З метою застосування сучасних інформаційних технологій у системі управління територіальної громади, задоволення потреб населення, підприємств, установ, організацій на території громади та за її межами в об'єктивній, повній інформації про різні сфери суспільного життя, зміцнення міжнародних зв'язків, забезпечення принципів відкритості та прозорості діяльності органів і посадових осіб місцевого самоврядування, задоволення конституційних прав громадян на інформацію, міська рада створює і підтримує офіційний веб-сайт Сновської міської ради.

2. На офіційному веб-сайті Сновської міської ради в мережі Інтернет обов'язково оприлюднюється:

- інформація про організаційну структуру, місію, функції, повноваження, основні завдання, напрями діяльності та фінансові ресурси (структуру та обсяг бюджетних коштів, порядок та механізм їх витрачання тощо) органів і посадових осіб Сновської міської ради;
- нормативно-правові акти, акти індивідуальної дії (крім внутрішньоорганізаційних), прийняті органами та посадовими особами місцевого самоврядування, проекти їх рішень, інформація про нормативно-правові засади діяльності;
- інформація про механізми чи процедури, за допомогою яких члени територіальної громади можуть представляти свої інтереси або в інший спосіб впливати на реалізацію повноважень органів та посадових осіб місцевого самоврядування;
- графік проведення та порядок денний засідань сесій міської ради та її виконавчого комітету, робочих груп та інших дорадчих чи допоміжних органів, створених при органах чи посадових особах місцевого самоврядування;
- протоколи засідань постійних депутатських комісій, інших дорадчих чи допоміжних органів, створених при органах чи посадових особах місцевого самоврядування;
- довідник комунальних підприємств, установ (закладів) та організацій, у тому числі їх телефонів та адрес;
- звіт про використання бюджетних коштів, виконання бюджету;
- державні стандарти, нормативи, що затверджуються органами та посадовими особами місцевого самоврядування;
- річні плани закупівель;
- переліки адміністративних послуг, інформаційні картки адміністративних послуг та бланки заяв, необхідних для звернення щодо надання адміністративної послуги;
- розклад роботи та графік прийому громадян;
- інша інформація, порядок обов'язкового оприлюднення якої встановлений законом, Статутом чи рішеннями органів і посадових осіб місцевого самоврядування.

3. Акти органів та посадових осіб місцевого самоврядування розміщуються на офіційному веб-порталі Сновської міської ради в мережі Інтернет у форматі, що дозволяє пошук за реквізитами, із зазначенням дати їх оприлюднення, набуття і втрати чинності.

4. Інформація на офіційному веб-порталі Сновської міської ради в мережі Інтернет розміщується українською мовою, а також може бути доступна іноземними мовами.

5. Органи та посадові особи місцевого самоврядування можуть мати офіційні облікові записи в соціальних мережах.

Розділ VIII. ВІДНОСИНИ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ, ЇЇ ОРГАНІВ ТА ПОСАДОВИХ ОСІБ З ОРГАНАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ, ПІДПРИЄМСТВАМИ, УСТАНОВАМИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯМИ

Стаття 60. Взаємовідносини територіальної громади з державою

1. Взаємовідносини територіальної громади з державою відбуваються у спосіб та в межах, що передбачені Конституцією, законами України та цим Статутом.
2. Основними напрямками здійснення відносин у певних сферах спільної діяльності є:
 - 1) у сфері фінансів та майна:
 - надання державою фінансової підтримки для виконання повноважень органами місцевого самоврядування, зокрема, у формі субвенцій;
 - надання громадою державі частини доходів від загальнодержавних податків і зборів в порядку, встановленому законом про Державний бюджет;
 - безоплатна передача державою майна громаді та громадою – державі;
 - 2) у сфері охорони здоров'я, освіти та соціального захисту:
 - реалізація органами місцевого самоврядування політики держави та загальнодержавних програм у сфері освіти, охорони здоров'я та соціального захисту населення;
 - надання державою організаційної, методичної та фінансової допомоги органам місцевого самоврядування на реалізацію політики держави та загальнодержавних програм у сфері освіти, охорони здоров'я та соціального захисту;
 - 3) у сфері забезпечення законності та правопорядку:
 - здійснення органами місцевого самоврядування своєї діяльності лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України;
 - здійснення державою у межах чинного законодавства нагляду і контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування, а також за законним та ефективним витрачанням коштів місцевого бюджету тощо.

Стаття 61. Взаємовідносини Сновської територіальної громади з іншими територіальними громадами

1. Налагодження відносин Сновської територіальної громади з іншими територіальними громадами здійснюється з метою запровадження більш ефективних механізмів розв'язання спільних проблем, обміну досвідом, захисту спільних інтересів громад.
2. Відносини Сновської територіальної громади з іншими територіальними громадами можуть оформлятися у вигляді відповідних договорів, ухвалених представницькими органами місцевого самоврядування та підписаних уповноваженими представниками громад, або в інший спосіб не заборонений законом, зокрема, на основі Закону України «Про співробітництво територіальних громад».
3. Сновська територіальна громада вправі спільно з іншою територіальною громадою(ами):
 - об'єднувати на договірних засадах кошти міського бюджету для виконання спільних проєктів або для спільного фінансування комунальних підприємств, установ та організацій, вирішення інших питань, що стосуються спільних інтересів територіальних громад;
 - об'єднувати на договірних засадах на праві спільної власності об'єкти права комунальної власності для виконання спільних проєктів або для спільного утримання комунальних підприємств, установ та організацій і створювати для цього відповідні органи і служби;
 - визначати порядок використання коштів та іншого майна, що перебувають у спільній власності територіальних громад;
 - об'єднуватись в асоціації, вступати до асоціацій, у тому числі, міжнародних та інші форми добровільних об'єднань органів місцевого самоврядування, що представляють спільні інтереси територіальних громад.
4. Міська рада, представляючи Сновську територіальну громаду, бере участь у внутрішньодержавному міжмуніципальному співробітництві, здійснюючи його

безпосередньо з територіальними громадами інших міст України, а також в рамках асоціацій та інших форм добровільних об'єднань органів місцевого самоврядування України, для чого відповідно до законодавства України та цього Статуту можуть вживатися необхідні дії та укладатися необхідні угоди.

Стаття 62. Взаємовідносини органів місцевого самоврядування з іншими органами публічної влади на території громади

1. Органам місцевого самоврядування законодавством України та цим Статутом забезпечується можливість участі у діяльності органів державної влади і управління, які діють на території громади.

2. Міська рада може ініціювати в обласній раді, яка представляє спільні інтереси територіальних громад, розгляд питань, які стосуються інтересів територіальної громади.

3. Міська рада та виконком можуть залучатися до участі у формуванні та реалізації на своїй території державних і обласних програм.

4. Міська рада за власною ініціативою або за пропозицією міського голови може входити в органи державної влади і управління з пропозиціями про розробку державних та обласних програм, спрямованих на розв'язання проблем територіальної громади.

5. Спільними предметами відання органів державної та виконавчої влади України і місцевого самоврядування є такі:

- захист прав і свобод, законних інтересів членів громади, зокрема, національних меншин;
- забезпечення законності, правопорядку, громадської безпеки;
- розмежування державної і комунальної власності;
- встановлення загальних принципів оподаткування, місцевих і державних зборів;
- природокористування;
- охорона природного середовища, збереження природно-заповідних місць;
- забезпечення екологічної безпеки, вжиття заходів попередження природних і техногенних катастроф, стихійних лих, епідемій, епізоотій, ліквідація їх наслідків;
- формування і реалізація антикризових програм і заходів, які запобігають соціальній напрузі та соціальним катаклізмам;
- збереження та охорона пам'яток археології, архітектури, історії та культури;
- загальні питання виховання, освіти, науки, культури, фізичної культури і спорту;
- координація питань охорони здоров'я, сім'ї, материнства і дитинства, соціального захисту;
- встановлення загальних принципів організації та взаємодії державної влади і місцевого самоврядування;
- координація міжнародних і зовнішньоекономічних зв'язків, укладення міжнародних договорів з питань становлення, функціонування та розвитку локальної демократії, місцевого розвитку та з питань зовнішніх запозичень на потреби розвитку територіальної громади;
- забезпечення відповідності Статуту, нормативно-правових та інших актів місцевої влади Конституції та законам України.

6. Органи державної і виконавчої влади, органи місцевого самоврядування взаємодіють між собою на принципах:

- законності, що припускає розмежування між собою функцій, повноважень і відповідальності згідно із законодавством на основі договору;
- відкритості, що передбачає вільний доступ до інформації по всіх напрямках співпраці;
- невторчання в компетенційні повноваження іншої сторони;
- чесного партнерства, що припускає відкриту і справедливу взаємодію у сфері податкової, кредитно-грошової, бюджетної, митної політики на користь громаді;
- тісної співпраці при визначенні порядку формування обласного і місцевого бюджетів, фінансування цільових програм, контролю за всіма джерелами надходжень до місцевого бюджету та вивезенням капіталу тощо.

7. Державний контроль за діяльністю органів та посадових осіб місцевого самоврядування здійснюється лише на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України, і не повинен призводити до втручання органів державної влади та їх посадових осіб у здійснення органами місцевого самоврядування їхніх власних повноважень.

Стаття 63. Захист прав та законних інтересів громади органами місцевого самоврядування у взаємовідносинах з іншими органами публічної влади на території громади

1. Органи виконавчої влади, їх посадові особи не мають права втручатися у законну діяльність органів та посадових осіб Сновської міської ради, а також вирішувати питання, віднесені Конституцією, законами України, цим Статутом до повноважень органів та посадових осіб місцевого самоврядування, крім випадків виконання делегованих їм радами повноважень та в інших випадках, передбачених законом.

2. Виконавчі органи Сновської міської ради мають право звертатись до суду про визнання незаконними актів органів виконавчої влади, інших органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, які обмежують права територіальної громади та повноваження органів та посадових осіб місцевого самоврядування.

3. Виконавчі органи Сновської міської ради мають право вносити подання до відповідних органів про притягнення до відповідальності посадових осіб, якщо вони ігнорують законні вимоги та рішення органів місцевого самоврядування, прийняті в межах їх повноважень.

4. У разі розгляду обласною державною адміністрацією питань, які зачіпають інтереси територіальної громади та місцевого самоврядування, вона повинна повідомити про це відповідні органи та посадових осіб місцевого самоврядування та забезпечити можливість представлення позиції територіальної громади та органів місцевого самоврядування при розгляді цих питань.

5. Органи та посадові особи місцевого самоврядування мають право звертатися до суду щодо визнання незаконними актів органів виконавчої влади, інших органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, які обмежують права територіальної громади, повноваження органів та посадових осіб місцевого самоврядування.

Стаття 64. Участь органу місцевого самоврядування у добровільних об'єднаннях органів місцевого самоврядування

1. Сновська міська рада та її органи з метою більш ефективного здійснення своїх повноважень, захисту прав та інтересів територіальної громади можуть входити в асоціації та інші форми добровільних об'єднань органів місцевого самоврядування, що мають обласний, міжобласний, всеукраїнський статус і зареєстровані згідно з чинним законодавством України.

2. Сновська міська рада та її органи можуть входити до міжнародних асоціацій та інших добровільних об'єднань органів місцевого самоврядування.

3. Сновська міська рада забезпечує фінансові та інші зобов'язання, що випливають з участі ради та її органів в добровільних об'єднаннях органів місцевого самоврядування.

4. Участь органів місцевого самоврядування у добровільних об'єднаннях органів місцевого самоврядування здійснюється відповідно до Європейської хартії місцевого самоврядування, Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закону України «Про асоціації органів місцевого самоврядування», інших законодавчих актів.

Стаття 65. Взаємовідносини органу місцевого самоврядування з підприємствами, установами та організаціями комунальної власності

1. Підприємства, установи й організації, що належать до комунальної власності територіальної громади, створюються, реорганізуються та ліквідовуються за рішенням

міської ради у порядку, встановленому міською радою відповідно до чинного законодавства та цього Статуту.

2. Відносини органів місцевого самоврядування з підприємствами, установами та організаціями, які знаходяться у комунальній власності територіальної громади, будуються на засадах їх підлеглості, підзвітності та підконтрольності органам місцевого самоврядування.

3. По відношенню до підприємств, установ та організацій, які знаходяться у комунальній власності, територіальна громада, відповідні органи та посадові особи місцевого самоврядування здійснюють наступні функції:

- 1) утворюють, реорганізують, перепрофілюють та ліквідують підприємства, установи та організації у порядку, визначеному чинним законодавством та цим Статутом;
 - 2) призначають та звільняють з посади керівників підприємств, установ та організацій, заслуховують звіти про їх діяльність;
 - 3) визначають цілі, функції, організаційні форми та порядок діяльності, затверджують статuti створюваних підприємств, установ та організацій;
 - 4) встановлюють у порядку та в межах, визначених законодавством, тарифи на побутові, комунальні, транспортні та інші послуги, які надають підприємства та організації;
 - 5) встановлюють порядок контролю за якістю комунальних робіт, товарів і послуг, а також порядок перегляду тарифів на вказані послуги залежно від їх якості. При цьому для кожного комунального підприємства та виду послуг міською радою затверджуються базові кількісні нормативи надання послуг і порядок перерахунку вартості цих послуг у зв'язку із відхиленням від цих нормативних показників, якщо ці відхилення знижують якість послуг.
 - 6) ухвалюють рішення в межах, визначених законодавством та цим Статутом про відчуження об'єктів комунальної власності територіальної громади;
 - 7) встановлюють для підприємств, установ та організацій розмір частини прибутку, який підлягає зарахуванню до міського бюджету;
 - 8) контролюють ефективність та законність використання майна підприємств, установ та організацій у порядку, визначеному чинним законодавством;
 - 9) здійснюють інші функції, передбачені чинним законодавством.
4. Міський голова призначає і звільняє керівників комунальних підприємств, установ і організацій, що знаходяться у комунальній власності територіальної громади, укладає з ними контракти.
5. Майно, закріплене за комунальними підприємствами, що знаходяться у комунальній власності територіальної громади, належить їм на праві господарського ведення.
6. Майно, закріплене за установами та організаціями, що належать до комунальної власності територіальної громади, знаходиться в їх оперативному управлінні.
7. Передача комунального майна комунальним підприємствам, установам та організаціям, що належать до комунальної власності територіальної громади, здійснюється в порядку, встановленому міською радою відповідно до чинного законодавства.

Стаття 66. Взаємовідносини органу місцевого самоврядування із суб'єктами власності, яка не є комунальною

1. В громаді визнаються та захищаються в рівній мірі приватна, державна, комунальна (муніципальна) та інші форми власності.

2. Відносини власності у громаді регулюються законами України та нормативно-правовими актами органів місцевого самоврядування, цим Статутом.

3. Права власника у громаді в установленому порядку здійснюють:

- громадяни – відносно приватної власності;
- юридичні особи – відносно приватної та інших форм власності відповідно до законодавства;
- держава Україна через державні органи влади – відносно державної власності, що знаходиться на території громади;

- органи місцевого самоврядування та місцеві органи виконавчої влади обласного рівня – відносно власності спільного відання з часткою власності Сновської громади;
- органи місцевого самоврядування – відносно комунальної власності, переданої або придбаної у встановленому законами та цим Статутом порядку;
- інші визначені законом власники.

4. З підприємствами, установами та організаціями, які не належать до комунальної власності громади, органи та посадові особи місцевого самоврядування будують свої відносини на договірній та податковій основах, а також на основі підконтрольності у межах повноважень, делегованих органам місцевого самоврядування органами виконавчої влади та наданих законом.

При цьому органи та посадові особи місцевого самоврядування в межах своїх повноважень, визначених законодавством і цим Статутом, можуть ухвалювати рішення щодо:

- надання фінансової допомоги, пільг по податках і зборах, які надходять до міського бюджету, для підприємств, установ та організацій, які не належать до комунальної власності, але діяльність яких має важливе значення для соціально-економічного та культурного розвитку громади;
- визначення відповідно до чинного законодавства норм і правил ведення підприємствами, установами та організаціями, які не належать до комунальної власності Сновської громади, господарської діяльності з питань екологічної безпеки та впливу на соціально-економічний та культурний розвиток громади;
- залучення підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності до участі в комплексному соціально-економічному та культурному розвитку громади;
- розміщення замовлень на виробництво продукції, виконання робіт та послуг, необхідних для територіальної громади;
- залучення підприємств до участі в обслуговуванні населення засобами транспорту і зв'язку;
- залучення підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності до участі у розвитку потужностей будівельної індустрії та промислових будівельних матеріалів, у створенні, розвитку та реконструкції об'єктів інженерного забезпечення і транспортного обслуговування громади;
- інших передбачених чинним законодавством питань.

5. З питань, віднесених до ведення органів місцевого самоврядування, підприємства, установи та організації, які не належать до комунальної власності, зобов'язані надавати органам місцевого самоврядування необхідну інформацію.

6. Органи місцевого самоврядування можуть виступати з ініціативою щодо перевірок, а також організовувати проведення перевірок на підприємствах, в установах та організаціях, які не належать до комунальної власності, з питань здійснення делегованих їм повноважень органів виконавчої влади.

Стаття 67. Взаємовідносини Сновської громади із особами, які не є її членами

1. Особи, які не є членами Сновської громади, мають ті ж права і свободи та виконують ті ж обов'язки, що і члени Сновської громади, за винятком права обирати міського голову, старост та міську раду, брати участь у місцевому референдумі та інших прав та обов'язків, реалізація яких обумовлена реєстрацією місця проживання особи.

2. Відносини Сновської громади з суб'єктами господарювання, що здійснюють свою діяльність на території громади, будуються як на паритетних засадах (шляхом укладення цивільно-правових угод тощо), так і на засадах підпорядкованості (обов'язковості виконання правових актів міської ради та її виконавчих органів на території громади, контролю за їх дотримання) у межах повноважень, наданих міській раді та її виконавчим органам чинним законодавством України.

3. Органи місцевого самоврядування сприяють соціальній адаптації та інтеграції осіб, які не є членами територіальної громади, але на законних підставах перебувають на території громади, зокрема є внутрішньо переміщеними особами, надають підтримку громадським інституціям, які займаються питаннями соціальної адаптації та інтеграції вказаних осіб.

Стаття 68. Підтримка благодійництва, меценатства та спонсорства в громаді

1. Сновська громада та органи місцевого самоврядування, виходячи з історичних традицій та сучасного позитивного досвіду розвитку благодійництва, меценатства та спонсорства, в ім'я соціальної підтримки осіб, що потребують допомоги, сприяння талановитим особам, збереження та примноження місцевих культурних духовних та матеріальних цінностей, вважає за необхідне здійснювати підтримку благодійництва, меценатства та спонсорства.

2. Підтримка благодійництва, меценатства та спонсорства здійснюється за допомогою матеріального та нематеріального заохочення з використанням, у тому числі, системи пільг, передбачених нормативно-правовими актами міської ради, цим Статутом, а також шляхом популяризації як діяльності, так і самих благодійників, меценатів та спонсорів серед населення.

Стаття 69. Сприяння розвитку підприємництва в громаді

1. Враховуючи велику значущість малого та середнього підприємництва для розвитку і благополуччя громади, цей Статут закріплює гарантії розвитку цих форм підприємництва і сприяння з боку органів та посадових осіб місцевого самоврядування.

2. Органи місцевого самоврядування, зокрема міська рада, староста та виконком, всебічно сприяють розвитку підприємництва на території громади, розширенню виробництва та наданню послуг. На території громади заохочується створення необхідних для гармонійного розвитку економіки підприємств та інших форм господарювання.

3. З метою створення сприятливих правових та організаційних умов здійснення підприємницької діяльності в громаді та підвищення добробуту членів територіальної громади рада щорічно приймає «Програму підтримки і розвитку підприємництва». Економічні параметри Програми розраховуються поетапно на термін її дії.

4. Розробку проекту Програми здійснюють виконавчі органи міської ради разом з відповідними депутатськими комісіями та бізнес-асоціаціями і представляють його на затвердження міської ради.

5. Основними цілями і завданнями Програми має бути:

- формування в громаді системи підтримки малого та середнього підприємництва;
- усунення адміністративних бар'єрів шляхом удосконалення нормативної бази та організації регуляторної діяльності;
- сприяння створенню робочих місць суб'єктами підприємництва;
- розвиток соціальної інфраструктури та забезпечення доступності для населення послуг, що надаються підприємствами та установами соціального профілю;
- підтримка ділової та інвестиційної активності, розвиток конкуренції на ринку робіт, товарів і послуг;
- забезпечення підприємців кваліфікованими інформаційними, освітніми та консалтинговими послугами;
- пошук нових форм фінансування підприємницької діяльності, активізація фінансово-кредитних та інвестиційних механізмів.

6. Органи місцевого самоврядування вживають заходів щодо захисту в межах своїх повноважень прав та інтересів суб'єктів підприємництва, сприяють створенню нових та організації діяльності існуючих суб'єктів підприємництва.

7. Міська рада та її виконавчі органи використовують передбачені законодавством пільги для сприяння розміщенню нових виробництв товарів, робіт, послуг, створюють для них сприятливі режими кредитування, оподаткування та вживають інші форми стимулювання.

Стаття 70. Залучення капіталу та інвестицій

1. На території громади заохочуються будь-які законні форми залучення капіталу та інвестицій, які сприяють розвитку економіки в громаді, у першу чергу, галузей з надання соціальних послуг та об'єктів соціальної інфраструктури.

РОЗДІЛ IX. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА ЇХ ПОСАДОВИХ ОСІБ. КОНТРОЛЬ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА ЇХ ПОСАДОВИХ ОСІБ.

Стаття 71. Підстави та види відповідальності органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб

1. Органи та посадові особи місцевого самоврядування, органи самоорганізації населення, дозвіл на утворення яких надала міська рада несуть відповідальність за свою діяльність перед територіальною громадою, державою, юридичними і фізичними особами. Підстави, види і порядок їх відповідальності визначаються Конституцією та законами України, цим Статутом.

2. Територіальна громада у будь-який час може достроково припинити повноваження органів та посадових осіб місцевого самоврядування територіальної громади, якщо вони порушують Конституцію або закони України, обмежують права і свободи громадян, не забезпечують здійснення наданих їм законом повноважень.

3. Шкода, заподіяна юридичним і фізичним особам в результаті неправомірних рішень, дій або бездіяльності органів місцевого самоврядування територіальної громади, відшкодовується за рахунок коштів місцевого бюджету територіальної громади, а в результаті неправомірних рішень, дій або бездіяльності посадових осіб місцевого самоврядування територіальної громади - за рахунок їх власних коштів у порядку, встановленому законом.

4. Спори про поновлення порушених прав юридичних і фізичних осіб, що виникають в результаті рішень, дій чи бездіяльності органів або посадових осіб місцевого самоврядування територіальної громади, вирішуються в судовому порядку.

Стаття 72. Форми громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб

1. Громадський контроль за діяльністю органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб здійснюють громадські організації, що діють на території громади чи безпосередньо члени територіальної громади (далі: суб'єкти громадського контролю).

2. Суб'єкти громадського контролю можуть використовувати такі способи контролю:

- аналіз інформації, що має знаходитися у відкритому доступі, згідно норм законодавства України та цього Статуту;
- надсилання до органів місцевого самоврядування територіальної громади та їх посадових осіб інформаційних запитів з приводу будь-якої їхньої діяльності;
- ініціювання звіту будь-якого представника органів місцевого самоврядування на зборах (конференції) членів територіальної громади;
- створення за рішенням Загальних зборів (конференції) територіальної громади громадських контрольних інспекцій (екологічної, транспортної тощо);
- ініціювання та проведення громадських слухань;
- здійснення інших незаборонених законом контрольних заходів.

РОЗДІЛ IX. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 73. Порядок прийняття та реєстрації Статуту

1. Статут приймається на пленарному засіданні Сновської міської ради більшістю депутатів від загального складу міської ради.
2. Статут Сновської територіальної громади набирає чинності після його офіційного оприлюднення.
3. Дія Статуту поширюється на всю територію Сновської територіальної громади.
4. Статут є постійно діючим нормативно-правовим актом і не підлягає затвердженню новообраним складом міської ради.

Стаття 74. Порядок внесення змін та доповнень до Статуту

1. Внесення змін і доповнень до Статуту здійснюється Сновською міською радою більшістю від загального складу міської ради.
2. Пропозиції щодо внесення змін та доповнень до Статуту мають право подавати на розгляд міської ради Сновський міський голова, не менше однієї третини депутатів міської ради, виконавчий комітет Сновської міської ради та члени територіальної громади в порядку місцевої ініціативи.

Стаття 75. Тлумачення норм Статуту

1. Офіційне тлумачення норм Статуту може здійснювати лише Сновська міська рада.

Стаття 76. Контроль за виконанням Статуту

1. Контроль за виконанням Статуту територіальної громади здійснюють Сновська міська рада, Сновський міський голова, члени територіальної громади.

Міський голова

О.О.Медведьов